ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ижтимоий-сиёсий шаҳар газетаси

Рўзнома 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 124 (8. 066) ◆ 1992 йил ◆ 25 июнь, пайшанба ◆ Нархи 2 сўм

Бугунги кун нафаси

РЕСПУБЛИКАМИЗДА

⊙ Шу йил 24 июнда депутатлик ишчи гуруҳининг Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раёсати аъзолари иштирокида бўлиб ўтган мажлисида ўнинчи сессияга тайёргарликнинг бориши кўриб чиқилди.

⊙ Наманган вилояти ташқи иқтисодий алоқалар бошқармаси қошида ташкил этилган «Наманганинторг» фирмаси молларни чет элга чиқариш ва хориждан келтириш, унинг технологияси ва тайёрланиши билан боғлиқ масалаларда мадад беришни ўз зиммасига олди. Фирма яқинда ўз фаолиятини бошлаган бўлса-да, ҳозирнинг ўзидаёқ у хориждаги 50 та шерик билан алоқани йўлга қўйди.

⊙ Термиздаги қурилиш ашёлари ва конструкциялари комбинатида электрод ишлаб чиқариладиган бўлди. Бундай пайвандлаш воситаси илгари асосан четдан келтириларди. Энди эса комбинат маъмурияти Чирчиқдаги корхоналардан электрод ишлаб чиқаришда зарур бўлган хом ашёларни харид қилишни йўлга қўйди.

⊙ Шаҳрихондаги «Жигули» автомашиналари эгаларининг ташвишлари камайди. Бу ерда ана шу маркадаги енгил машиналарни созлаб, уларга техникавий хизмат кўрсатадиган станция очилди. Бу ерда ҳар йили 12 минг машинани созлаш ва унга техникавий хизмат кўрсатиш мумкин бўлади.

⊙ Самарқанддаги 4-шаҳар тиббиёт бирлашмасида хитойлик мутахассислар ишлай бошлади. Улар уч йил мобайнида кимё заводи жамоаси, шунингдек кимёгарлар шаҳарчаси аҳолисига текин тиббий ёрдам кўрсатишади.

ҲАМДЎСТЛИКДА

⊙ 23 июндан 24 июнга ўтар кечаси соат тўртлар чамаси Грузиянинг ағдариб ташланган президенти Звиад Гамсахурдианинг қуролланган тарафдорларидан 400 га яқин киши Грузиянинг ички қўшинлари қисмларидан бирига ҳужум қилиб, танк ва қурол-яроғларни эгаллади. Сал ўтгач эса телерадиодепартамент биносига бостириб кирди. Салкам юз кишидан иборат иккинчи гуруҳ телеминорани эгаллади. З. Гамсахурдиа тарафдорларининг нияти пучга чиқди. Республика ҳукумати томонидан қўйилган ультиматум муддати тугагач миллий гвардия қатъий ҳаракатларга ўтди ва бир соат мобайнида эгаллаб олганларни телеминора ва телемарказдан суриб ташлади. Дастлабки маълумотларга кўра учта одам ўлган ва 50 га яқин киши жароҳатланган.

⊙ Дагомисда бўлиб ўтган учрашув пайтида Борис Ельцин билан Леонид Кравчук ўртасидаги тўққиз соатлик музокаралар чоғида муросаи-мадора йўли топилди.

⊙ Россия Федерациясининг Президенти Борис Ельцин 25 июнда Истамбулда Молдова Президенти Мирча Снегур билан учрашишини билдирди. У бу учрашув икки томонлама эмас, балки тўрт томонлама учрашув эканлигини таъкидлади: «Биз Кравчук билан, Снегур эса Илиеску билан» деди у. Ельциннинг сўзларига қараганда учрашувда Днестрбўйидаги вазият муҳокама этилади.

⊙ 23 июндан 24 июнга ўтар кечаси Қозоғистон Республикаси Олий Кенгаши биноси рўпарасидаги хиёбондаги митинг ўтказаётган миллий демократларнинг чодирли шаҳарчаси ОМОН ва милиция кучи билан тугатилди.

⊙ Россия соғлиқни сақлаш вазири Андрей Воробьев тиббиёт муассасаларига туғиш пайтида ҳақ ундиришни қатъий тақиқлайдиган буйруққа имзо чекди.

ХОРИЖДА

⊙ Варшавада Польша Президенти Лех Валенса ва Беларусь Олий Кенгашининг Раиси Станислав Шушкевич икки давлат ўртасида яхши қўшничилик ва дўстона муносабатлар тўғрисидаги шартномани имзоладилар.

⊙ Туркия Болгария чегарасига туташ жойдан икки ҳарбий қўшинмаларини олиб чиқишни мўлжаллаётганлигини билдирди.

⊙ «Биз Германияга боришни хоҳлаймиз, лекин жаноб Коль бизга паспортлар бермаяпти», — деди ГДР собиқ раҳбарининг рафиқаси Маргот Хонеккер.

⊙ Бугун Парижда, араб дунёси институти музейи залида Самарқанд қўриқхона-музейи жамғармасининг «Самарқанд кулоллари» деб аталувчи кўргазмаси очилади.

** Бозор иқтисодиёти ва ҳаёт*

ТУШЛИКНИ ЧЎНТАК КЎТАРАДИМИ?

НАРХ-НАВО ошгач, шаҳримизнинг саноат корхоналари ўз имкониятларидан келиб чиққан ҳолда ишчи-хизматчиларни ижтимоий муҳофаза паноҳига олмоқда. Бу муҳофазанинг кўлами, меъёри турли корхоналарда турлича. Биргина тушлик масаласини олайлик. Хўш, Тошкентдаги саноат корхоналарида тушликлар қандай ташкил этилган, уларнинг ҳудудида жойлашган ошхоналарнинг таомлар баҳоси ва сифати қандай? Мухбиримиз шу масалага ойдинлик киритиш мақсадида бир неча саноат корхоналарида бўлиб, бу борадаги аҳвол билан яқиндан танишди.

⊙ **«Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмаси:** Корхона маъмурияти ҳар бир ишчи-хизматчининг қўлига 10 сўм миқдорда тушлик пули беради. Корхона ҳудудида миллий ва европача таомлар ошхонаси фаолият кўрсатмоқда. Бу ошхоналардаги таомлар нархи кўчадагидан ўртача 50—60 фоиз пастроқ. Масалан, европача таомлар ошхонадаги комплекс тушлик бор-йўғи 9 сўм, миллий таомлар ошхонасидаги палов 8—9 сўм, қовурма лағмон 12 сўм туради. Тушлик пули ишчиларнинг қўлига берилгани учун уларнинг маълум қисми турланиши, яъни хили кенгроқ бўлган умумий овқатланиш идорасининг ошхоналарида тановул қилиши мумкин.

⊙ **«Учқун» ишлаб чиқариш бирлашмаси:** Корхона касаба уюшмасидан хабар беришларича, ҳар бир ишчининг қўлига 25 сўмдан тушлик пули берилмоқда. Корхонадаги ошхона чоғроқ бўлгани учун кўпчилик кўчага чиқиб овқатланмоқда. Завод ошхонасидаги палов ва лағмоннинг нархи 10 сўм атрофида.

⊙ **«Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмаси:** Корхона маъмурияти бирлашма ҳудудидаги ошхона ва буфетларга марказлаштирилган дотация ажратади. Ишчиларнинг қўлига тушлик пули берилмайди.

Завод ошхоналаридаги таомлар баҳоси кўчадагидан уч-тўрт баробар арзон. Масалан, комплекс тушликнинг нархи 3—4 сўм атрофида холос. Шу жумладан, биринчига узатиладиган карам шўрва, мастава, угранинг нархи 1 сўм 50 тийин, иккинчига бериладиган гарнирли қийма гўшт, палов, чучвара бор-йўғи 2—2 сўм 20 тийин туради.

⊙ **«Полимер» ишлаб чиқариш бирлашмаси:** Бу ерда ишчилар қўлига ойига 350 сўм тушлик пули берилади. Бирлашма ҳудудидаги ошхона таомларининг хили ва нархи ҳаминқадар. Чўнтакни кўтаради. Лекин таомлар сифати ишчиларнинг эътирозига сабаб бўлмоқда...

Агар саноат корхоналарида тушликнинг қандай ташкил этилганига аҳамият берсангиз, баъзиларида тушликка ажратилган корхона маблағи бевосита ишчи-хизматчиларнинг қўлига берилади. Завод ҳудудидаги ошхоналарда эса эркин нархлар жорий этилган. Бошқаларида бу маблағ ошхона-буфетларга бевосита дотация сифатида берилади. Таомлар нархи бу мисолда анча арзон. Хўш, муаммони ҳал этишга қаратилган бу икки йўлдан қайси бири афзалроқ? Буни келажак кўрсатади.

Комил НЕЪМАТОВ.

** Бир корхона янгиликлари*

Илғорлар ҳиссаси

ШАҲРИМИЗДАГИ 3-автобус саройи жамоаси жорий йилнинг ўтган 4 ойлик режа топшириқларини ортиғи билан бажарди.

Йўловчилар ташиш борасида аҳолига намунали пуллик хизмат кўрсатиш режаси ортиғи билан адо этилди.

Қувончли натижаларни қўлга киритишда А. Абдумажидов, Ҳ. Дадабоев, Ф. Исанбердин, Ш. Зокиров, Н. Заҳритдинов, Э. Мирзааҳмедов ва бошқалар кунлик, ойлик топшириқларини 120—130 фоизга адо этиб ўз ҳамкасбларига намуна бўлишмоқда.

Ҳайдовчиларга қулайлик

Автокорхона касаба уюшмаси маъмуриятининг қарори билан шу йилнинг 20 апрелидан бошлаб ҳайдовчи таъмирловчиларнинг тушки, кечки овқатланишлари учун қўшимча 8 сўмдан пул ажратилмоқда.

— Бундай ғамхўрликлардан ишчиларимиз беҳад мамнун бўлишмоқда, — деди биз билан суҳбатда корхона директори ўринбосари Мухторжон Йўлдошев. Касаба уюшмаси раиси Мирсоат Рауповнинг бизга маълум қилишича ўтган йили 200 дан ортиқ ишчи-хизматчилар Хоразм, Самарқанд, Бухоро ва бошқа шаҳарларига саёҳат қилиб қайтишди. Шу йили «Пахтакор» автобус бекатида ҳайдовчилар учун 50 ўринли дам олиш хонаси қурилиб фойдаланишга топширилди.

Усмон МУҲАМЕДОВ.

Шаҳримиздаги 5-автобус таксомотор комбинати дарвозасидан ҳар куни 18 йўналиш бўйлаб ўнлаб автобуслар, такси машиналари йўлга чиқишади. Улар пойтахт аҳолиси ва кўп минг сонли пойтахтимиз меҳмонларига транспорт хизмати кўрсатишади.

Автобус ва таксиларнинг узлуксиз бир маромда ишлаши нафақат ҳайдовчиларга, балки таъмирлаш ва ёрдамчи цехларнинг ишчиларига ҳам боғлиқ.

СУРАТЛАРДА: резина буюмлари цехи ишчилари Аҳрорхўжаевлар сулоласининг вакиллари — Ҳабибулло ва Ҳамидулло Аҳрорхўжаевлар (юқорида); аккумуляторчи Герман Ан ва таъмирловчилар етакчиси Ҳ. Раимбоев (ўртада); ҳайдовчилар Ҳ. Раимбоев, М. Исоқов, Т. Тожибоев ҳамда ИТТ бошлиғи О. Ниёзов, колонна бошлиғи З. Файзибоевлар йўналишга чиқиш олдидан йўриқнома пайтида.

Рустам Шарипов суратлари.

Таълимдаги тадбиркорлик

ТОШКЕНТ Давлат Шарқшунослик институтида таълим ва тарбия ишларини янада яхшилаш учун тадбиркорлик билан иш кўрилмоқда. Таълим жараёнида иқтисодиёт фанининг турли муҳим йўналишларига ҳам эътибор кучайди. Бу эса умумбашарий аҳамият касб этган билимларни чуқур ўзлаштиришни кенг йўлга қўйишни тақозо қилмоқда.

Шу мақсадда ушбу олий ўқув юрти хориждаги йирик ўқув марказлари билан яқин ҳамкорлик алоқаларини боғламоқда. Хитойдаги Пекин молия-иқтисод институтидан келган малакали ўқитувчиларнинг бир гуруҳи дорилфунунда талабаларга иқтисод фанининг муҳим муаммоларига оид маърузалар ўқидилар.

Эндиликда Буюк Британиядан ҳам кўзга кўринган мутахассис-олимларнинг Тошкентга келиши кутилмоқда. Бирменгем дорилфунуни ўқитувчиларидан ташкил топган бу олимлар гуруҳи ҳам талабалар ҳузурида мазмунли лекциялар билан чиқадилар.

Салтанат ОМОНОВА.

КУЧ БИРЛИКДА, БАРАКА ДЎСТЛИКДА

24 июнь куни Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Туркистон шаҳрида Қозоғистон Республикаси Президенти Нурсултон Назарбоев билан учрашди. Тарихан илдизи бир бўлган икки қўшни халқ давлат раҳбарлари қадим Туркистоннинг Хўжа Аҳмад Яссавий мақбарасини зиёрат қилишгач, халқларимиз ўртасидаги дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги шартномани бу ерга ташриф буюрган юз мингдан зиёд аҳоли кўз ўнгида тантанали суратда имзоладилар.

Шу куни қўҳна Туркистон аҳли икки мустақил давлатнинг ўртасида тарихда биринчи марта ана шундай ҳужжат имзоланишига гувоҳ бўлдилар. Бундан буён қондош ва жондош бу икки қўшни халқ бугунги кунда зиммаларида турган, айни пайтда ҳуқуқий жиҳатдан мустаҳкам асосланган иқтисодий, илм-фан ва маданият, маориф ва ижтимоий соҳадаги барча масалаларни куч-ғайратларини бирлаштириб, бир-бирига ҳамкор, бир-бирига мададкор бўлиб ҳал қиладилар. Зеро, мазкур шартноманинг бобокалонимиз Хўжа Аҳмад Ясавий юрти Туркистон шаҳрида имзоланганининг рамзийлиги ҳам ана шундадир.

** Тошкент шаҳар Ҳокими ижроия маҳкамасида*

ЯПОНИЯ БИЛАН ҲАМКОРЛИК САРИ

Кеча Тошкент шаҳар Ҳокими А. И. Фозилбеков Япониянинг алоҳида топшириқлар бўйича элчиси жаноб Ондани қабул қилди.

Жаноб Онда Ўзбекистон билан турли соҳаларда ҳамкорлик алоқаларини ўрнатиш ва Тошкентда Япония элчихонасини очиш имкониятлари билан танишиш мақсадида ташриф буюрганлигини айтди.

— Фикримча, — деди у. — биз фақат иқтисодий эмас, балки маданий алоқаларни ҳам ривожлантиришимиз керак. Элчихонанинг очилиши япон сайёҳ ва ишбилармонларининг Тошкент ва Ўзбекистоннинг бошқа шаҳарларига кўплаб келишига шарт-шароитлар яратади. Бу эса ўз навбатида кун чиқар мамлакатидан келадиган меҳмонларнинг Ўзбекистон иқтисодий имкониятлари билан танишиш учун йўл очади. Ҳозир элчихонани жойлаштириш учун бино танланяпти. Биз бу ишда шаҳар ҳокимлигидан ёрдам сўраймиз, — деди пировардида Онда.

— Дипломатик алоқаларни ўрнатиш ва элчихона очишдек хайрли ишларни амалга ошириш мақсадида келган японялик меҳмонларни чин кўнгилдан қутлайман, — деди шаҳар Ҳокими Атҳамбек Фозилбеков. — Икки мамлакат ўртасидаги ўзаро манфаатдорликка асосланган алоқалар ҳаётнинг турли жабҳаларида муносабатларнинг бундан буён ҳам ривожланишига замин яратади. Ўз навбатида шаҳар ҳокимлиги ҳам бу борада қўлдан келган ёрдамни аямайди.

Биз Япония билан ҳамкорлик ва амалий соҳада алоқалар ўрнатишни истар эдик. Бу ишлар қанчалик тез амалга ошса шунчалик яхши. Бизга Туркия, Хитой ва Европа давлатларидан ҳам ҳамкорлик қилиш хусусида кўплаб таклифлар тушмоқда. Ўзбекистон Республикасининг Президенти Ислом Каримовнинг Жанубий Корея, Малайзия ва Индонезияга ташрифи ҳам юқоридаги давлатлар билан алоқалар учун катта йўл очади. Биз илғор Япония технологиясига қизиқамиз, умуман, халқларимиз ўртасидаги меҳнатсеварлик хусусиятлари ўзаро муштарак.

Ўйлайманки, келгусидаги алоқаларни кучайтириш учун биринчи навбатда Токио ёки Осака шаҳарларига ҳаво йўлини очиш мақсадга мувофиқ бўларди. Ҳозир бизни Туркия билан ҳаво йўли боғлаган, келажакда Жакарта ва Сеул билан ҳам тўғридан-тўғри рейсларни йўлга қўямиз.

Жаноб Онда шунингдек, биздаги иқтисодий ўзгаришлар жараёни, бозор муносабатлари ва бошқа масалалар билан ҳам қизиқди ва пойтахт Ҳокимини Токиога таклиф этди.

Дамир ИСЛОМОВ.

** Спорт*

Теннис мусобақаларида

ПОЙТАХТДА теннис бўйича республика мусобақасининг ярим финал босқичи якунига етди. Унда қизлардан биринчи ўрин Наталья Никитина, иккинчи Ольга Тимофеева, учунчи ўринни забт этиш Ирина Кулибабага насиб этди. Эркаклар беллашувида Алексей Алексеев, Дмитрий Петухов, Денис Шутиновлар биринчи-учинчи ўринларни эгаллашга муваффақ бўлдилар. Эътибор берадиган жойи шундаки, спортнинг бу туридан мусобақаларда ўзбек спортчилари кўринмайди. Агар насиб этиб ёзги олимпиада ўйинлари пойтахтда ўтказилса республикамиз шарафини ўзимиздан чиққан спортчилар ҳимоя қилса яхши-ку! Ёзги олимпиада ўйинларида теннис спорти анча оммавийлашганини унутмаслик лозим.

Кичкинтойлар ҳам беллашади

ПОЙТАХТ болалар боғчалари ўртасида спортнинг хилма-хил турлари бўйича шаҳар беллашуви ниҳоясига етди. Корхоналар қошидаги боғчалар мусобақаларида 533-боғча жамоаси биринчи, Тошкент трактор заводининг 1-болалар боғчаси иккинчи, Ҳамза районидаги 55-болалар боғчаси жамоалари учинчи ўринни эгалладилар.

Район халқ таълими бўлимига қарашли боғчалар ичида Шайхонтоҳур районидаги 197-болалар боғчаси жамоаси биринчи, Юнусобод районидаги 555-болалар боғчаси жамоаси иккинчи, Ҳамза районидаги 125-болалар боғчаси жамоаси учинчи поғонага кўтарилишга муваффақ бўлдилар.

Исмат БАКИРОВ.

«ТАБАНИ» ЁРДАМИ

БУ тарбия масканида келажак авлоднинг соғлом ва бақувват ўсиши учун жисмоний тарбия ва спорт ишларини ҳар томонлама ривожлантириш масалаларига алоҳида аҳамият бериб келинмоқда.

Чиндан ҳам Тошкентдаги 30-болалар уйида спортнинг қатор тури кенг ривож топмоқда. Аммо мусобақалар ўтказиш учун спорт иншоотлари етишмас эди. Болалар эндиликда бу орзуга эришадиган бўладилар. Болалар уйи ҳудудида алоҳида спорт залининг қурилишга киришилгани ҳаммани беҳад хурсанд қилди.

Яқин орада ана шу бино бунёд этилади. Бунинг учун етарли маблағ ҳам ажратилди. Покистондаги «Табани» фирмасининг ёрдами билан мазкур спорт зали қад кўтаради.

Гап шундаки, ушбу нуфузли фирманинг Ўзбекистон бўлими яхши ташаббус бошлаб болалар уйига уч юз минг сўм пул ўтказди. Яқинда бўлим бошқаруви вакиллари тарбияланувчиларга бу хушхабарни маълум қилдилар.

Воҳид ВАЛИЕВ.

БУЛУТЛАР ЗОРА ТАРҚАСА

ИҚТИСОДИЙ танглик, хўжалик алоқаларининг узилиши шаҳримиздаги барча саноат корхоналари каби Тошкент кимё машинасозлик заводи жамоасини ҳам қийин аҳволга солиб қўйди. Ўн йиллар давомида шаклланган бир ёқлама иқтисодиёт янглиғ, мазкур заводнинг аксарият таъминотчи шериклари газетчилар тили билан айтганда «яқин чет элда», яъни собиқ Иттифоқнинг собиқ республикаларида жойлашган. Шунинг учунми, хом ашё материаллар таъминотида сезиларли узилишлар рўй бермоқда. Айниқса Россияда жойлашган 15 таъминотчи корхона тошкентлик машинасозларни қийин аҳволга солиб қўймоқда. Таъминот қийинчиликлари «Тошкимёмаш»нинг ишлаб чиқариш фаолиятига бевосита таъсир қилмасдан қолмади. Ишлаб чиқариш ҳажмлари қисқарди, меҳнат унумдорлиги пасайди. Режа-топшириқлар зўрға уддаланадиган бўлди.

Бугунга келиб аҳвол янада мураккаб тус олмоқда. Хом ашё ва материалларни таъминловчи корхоналар зарур ашёни юборишдан олдин, ўз шартларини қўйишмоқда.

Вазиятдан чиқиб кетиш мақсадида корхона маъмурияти катта устама эвазига банкдан қарз олишга мажбур бўлмоқда. Охир-оқибатда «Тошкимёмаш» қарз ботқоғига ботмоқда.

Наҳотки аҳволни тузатишнинг иложи бўлмаса? Корхонадан хабар беришларича, яқинда қандил ва тунги чироқлар ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш ниятидалар. Агар бу жиҳозларнинг плафонлари маҳаллий кичик корхона усталари томонидан керамикадан тайёрланишини ҳисобга олсак, «Тошкимёмаш» заводи устидаги қуюқ булутлар зора тарқаб кетса.

Турсун АЗЛАРХОНОВ.

Муваффақият билан ўтди

МАШҲУР француз кино ойномаси «Кайе дю синима»нинг 40 йиллигига бағишлаб ўтказилган фестиваль муваффақият билан якунланди. Анжуманни Франция ахборот маркази, кино дўстларининг «Алтернатива» клуби ва «Интурист» маданият ахборот маркази уюштирди. Томошабинлар Жан Дуайоннинг «Кичкина жиноятчи» фильмини икки марта, талабалар ижросидаги «Болалар ринги» номли томошани бир неча марта мароқ билан тамоша қилдилар. Намойиш қилинаётган фильмлар замонавийлиги ва айни вақтда жанрлари хилма-хиллиги билан томошабинлар олқишига сазовор бўлди. Айниқса Рик Ромернинг «Модалар билан ўтган тун», Жак Реветтонинг «Париж бизники», Франсуа Трюффонинг «Тўрт юзта зарба», Макс Опунинг «Лолу Монтез», Андре Фемининнинг «Жиноят содир бўлган жой» фильмлари томошабинлар эътиборидан четда қолмади.

Суннат АҲМЕДОВ.

** Маданият янгиликлари*

ЎРИНЛИ ТАДҚИҚОТ

АТОҚЛИ бастакор Сулаймон Юдаковнинг кўп қиррали ижодий фаолияти мусиқа шинавандаларига яхши таниш. «Майсаранинг иши» комик операси эса санъаткор номини деярли бутун дунёга машҳур қилди. Чиндан ҳам бу саҳна асари ўзбек мусиқа санъати ривожида салмоқли ўрин тутади. Опера хориждаги қатор мамлакатлар театрлари саҳнасида ҳам муваффақиятли қўйилди. Ана шу оммалашган постановкаларга бағишлаб йирик илмий тадқиқот олиб борилди. Мусиқашунос В. Плунгяннинг самарали илмий ишлари натижаси ўлароқ юзага келган бу тадқиқот яқинда алоҳида тўплам ҳолида чоп этилди. Уни «Фан» нашриёти кўп нусхада босиб чиқарди.

Мусиқашунос таниқли бастакор С. Юдаков ижодий фаолиятини атрофлича тадқиқ этиб келаётир. Бундан бир неча йил олдин унинг «Сулаймон Юдаков» деб аталган китоби китобхонлар жавонидан ўрин олган эди.

Акбар АЛИЕВ.

МУХЛИСЛАРГА МАНЗУР

МАШҲУР композитор И. Кальманнинг номи оперетта мухлисларига яхши таниш. Чиндан ҳам унинг ижодида оперетта мусиқалари етакчи ўрин тутади. Санъаткор ёзган «Сильва», «Цирк маликаси» каби саҳна асарлари Тошкент оперетта театри репертуаридан ҳам мустаҳкам ўрин олган.

Санъатчилар яна шу атоқли композитор ижодига мурожаат этиб, унинг «Голландочка» деб номланган қувноқ асарини саҳналаштирдилар. Уни таниқли режиссёр К. Васильев постановка қилди.

Театр санъати аҳли келгусида композитор ижодига мурожаат этиб, унинг яна бир асарини мухлислар ихтиёрига тақдим этиш ниятидадир.

Севара ОЛИМОВА.

Мусиқачилар анжумани

Қори Ниёзий номидаги Ўзбекистон педагогика фанлари илмий-тадқиқот илмгоҳи биносида республика мусиқа ўқитувчиларининг таъсис қурултойи бўлиб ўтди. Унда Ўзбекистон мусиқа муаллимлари уюшмаси низоми ҳақида уюшма ташкилий комитетининг раиси Дарвин Омонуллаев маъруза қилди. Қурултой давомида уюшма низоми муҳокама этилиб, унинг бошқарув ҳайъати ҳамда тафтиш комиссияси сайланди.

Султонмурод УМАРОВ.

** Ўзбекистон—мустақил давлат*

БУРЧГА САДОҚАТ БЎЛСИН

Давлат мустақиллигининг энг муҳим шартларидан бири Ватанни қўриқлашга ҳозиру-нозир мустаҳкам армиянинг бўлишидир. Ўтган йили Ўзбекистон Республикаси Мудофаа ишлари вазирлигининг тузилиши бу жараённи тезлатишда муҳим омил бўлди. Орадан ўтган қисқа вақт ичида вазирлик томонидан бир қанча ишлар қилинди. Оиладаги ёлғиз ва акалари ҳарбий хизматни ўтаган кенжа ўғилларни, чўпонларни муддатли ҳарбий хизматдан озод қилиш шулар жумласидандир. Республикамиз ҳудудида жойлашган барча олий ҳарбий билим юртлари Ўзбекистон ҳуқуқий ихтиёрига ўтганлиги айниқса қувонарли ҳолдир. Бу мустақил Ўзбекистон қуролли кучлари учун маҳаллий миллат вакилларидан зобитлар тайёрлашга катта замин яратади. Шунингдек, республикамиз ҳудудидаги ҳарбий қисмларда ҳам жуда катта ижобий ўзгаришларнинг гувоҳи бўляпмиз.

Халқимизда «Юз марта эшитгандан бир марта кўрган афзал» деган ажойиб нақл бор. Шу сабабдан ички ишлар вазирлиги тасарруфидаги ҳарбий қисмлардан бирида бўлиб аскарларнинг хизмат шароитлари билан танишдик. Сўнг эса зобитлар билан чин дилдан мулоқот қилдик.

— Холисанилло айтганда, республикамиздаги ҳарбий қисмларда ҳам давлат тилига ўтишни аста-секин амалга ошириш керак. Бу иш сизларда қандай ташкил этилган?

● **Шуҳрат НИЕЗОВ, ички ишлар қўшинларининг штаб бошлиғи, полковник:**

— Ҳақиқатан ҳам кейинги пайтларда ҳаётимизнинг турли жабҳаларида бўлганидек, бизлар ҳам бу соҳада сезиларли ижобий ўзгаришларга юз тутяпмиз. Жумладан, ўзбек миллатига мансуб зобитларни кўпайтиряпмиз. Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги ҳудудидаги республикалардан зобитларни чақириб оляпмиз. Умуман, чегара, армия билан бирга миллат тили ҳам албатта мустақилликнинг гаровидир. Қисмимиздаги бошқа миллат зобитларига ўзбек тилини ўргатиш ҳам яхши йўлга қўйилган. Қисмимиздаги ўзбек зобитлари ҳам бу жараёнда анча фаол иштирок этмоқдалар.

● **Собир ЮНУСМЕТОВ, ички ишлар қўшинлари бошқарма бошлиғининг ўринбосари, подполковник:**

— Икки ойдан бери ҳар душанба, шанба кунлари ўзбек тилини ўрганиш бўйича икки соатдан дарс ўтаяпмиз. Бу борада ўзбек тилида махсус қўлланмани тайёрладик. Лингафон хонасини ҳам барча керакли анжомлар билан жиҳозлаганмиз. Ҳарбий уставларни таржима қиляпмиз. Рус зобитларига ўзбекча ҳарбий терминларни ўргатяпмиз. Қилаётган ишларимиз ҳар ҳолда ёмон натижа бермаяпти.

— Армияда марказлашган таъминот йўқ бўлди. Қисмларни иқтисодий томондан таъминлаш учун биронта-бир янги усуллардан фойдаланяпсизларми?

● **Акмал ТОШМАТОВ, ички ишлар қўшинлари бошқарма бошлиғининг ўринбосари, подполковник:**

— Ички ишлар вазирлигида бир неча йил бошқарма бошлиғининг ўринбосари вазифасида ишладим.

Юқорида тўғри таъкидладингиз, марказлашган таъминотнинг йўқлиги туфайли ўзимиз янги йўлларни қидиришимизга тўғри келяпти. Ахир аскарнинг қорни тўқ, эгни бут бўлса унинг хизмати ҳам аъло даражада кечишини таъкидлаб ўтиришга ҳожат бўлмаса керак. Хуллас, янги муовинлар йиғилиб гапни бир ерга қўйдигу, Наманган вилояти ҳокимиятига «Ҳамкорликда ҳарбий давлат хўжаликлари тузсак, бу ерда етиштирилган маҳсулотнинг керагини олиб, ортганини келишилган нархда сотиб, даромадни ушбу хўжаликлар эҳтиёжига ишлатсак, иқтисодиёт, техника ҳамда ишчи кучи томонидан ёрдам берардик», қабилида мурожаат қилдик.

Ҳокимиятда ҳам аҳволимизни тўғри тушунишди. Ва вилоят ҳокимининг қарорига мувофиқ ихтиёримизга бир давлат хўжалиги берилди. Биз уни ҳарбий давлат хўжалигига айлантирдик. Эскироқ бўлса ҳам «ЗИЛ», «КамАЗ», «Уаз» машиналарини ажратдик. Қисмимиздаги ортиқча тиббиёт асбоб-анжомларнинг ҳам маълум қисмини хўжаликка тиббий ёрдам сифатида ўтказадиган бўлдик. Хўжаликда етиштириладиган маҳсулотларнинг 50 фоизи учун давлат буюртмаси белгиланган экан. Биз буни ҳарбий қисмларга оламиз. Келишиб олганимиздек район ҳокимиятининг қишлоқ хўжалик бўлими экинларни етиштириш, алмашлаб экишни ўз бўйнига олди. Ёрдамчи кучи, техника, ободонлаштириш ва ижтимоий масалаларда ёрдам бериш эса биздан. Қолаверса, аскарларимиз ҳам хизматдан бўш пайтларида бу ерда меҳнат қилишади Бироқ, очиғини айтганда фақат ёрдамчи хўжалик иқтисодий томондан бизни тўла таъминлай олмайди. «Излаган имкон топади», деганларидек бошқа йўлларни ҳам қидиряпмиз. Жумладан, яқинда Ички Ишлар вазирлигининг мен бошчилик қилган делегацияси Корея Республикасига бориб келди. Биз улардан озиқ-овқат, кийим-кечак ишлаб чиқарадиган кичик заводлар, цехлар олишга келишдик. Шу муносабат билан, ички қўшинлар бошқармаси қошида ишлаб чиқариш ва тижорат фирмаси ташкил қилдик. Мен ўйлайманки бу ҳам ишимизда катта ёрдам беради. Аскарларимизнинг хизматдан кейин ҳордиқ чиқаришлари учун турли шароитлар яратиш йўлида ҳам иш олиб боряпмиз. Чунончи, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Икромжон Бўроновни яна қайтадан хизматга чақириб, миллий даста ташкил этмоқчимиз. Олдимизда турган асосий вазифа аскарларнинг хизмат шароитларини, қисмдаги руҳий муҳитни яхшилаш, зобитлар учун ҳам қулай имкониятлар яратиш.

Умуман, ҳали ташкилий ишларимиз кўп. Эски бинолар, ошхоналарнинг санитария-техника жиҳозларини ўзгартиришимиз керак. Фаолиятимиз енгил кўчсин деб бажаришимиз лозим бўлган ишлар юзасидан дастур ҳам тузиб олдик.

● **Шуҳрат НИЕЗОВ:**

— Тўғри, ўзимизни иқтисодий томондан таъминлашнинг турли йўлларини излаб, маълум маънода бу ишнинг уддасидан чиқяпмиз ҳам. Бироқ, аввалambор барча ҳарбий қисмлар бундай имкониятларга эга эмас. Қолаверса, шу ўринда ўзимни ўйлантираётган баъзи фикрларимни айтиб ўтишни ҳам лозим деб топдим. Ахир армия, ҳарбий қисмларимиз олдига қўйиладиган асосий вазифа, бу Ватанимизни қўриқлаш, халқимизнинг тинч-осойишталигини таъминлаш эмасми. Менимча биз биринчи навбатда ўз олдимиздаги бурчимизни бажаришимиз керак. Шунинг учун ҳам ҳарбий қисмлар давлат қарамоғида бўлиши тарафдориман.

— Мустақиллик шарофати билан ҳарбий соҳада ҳам кўпгина хайрли ўзгаришларнинг гувоҳи бўляпмиз. Жумладан, энди аскарларимизнинг асосий қисми ўз йигитлик бурчларини жумҳуриятимиз ҳудудидаги ҳарбий қисмларда ўташади. Бирлашган қуролли кучларнинг Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлигига кирувчи давлатлар ҳудудида хизмат қилиш эса республикамиздан чақирилувчилар учун энди ихтиёрийлик ёки битим асосида амалга оширилади. Бироқ, шундай бўлса-да ҳамон ҳарбий қисмларини ўзбошимчалик билан тарк этаётган ўзбекистонлик аскарлар учраб турибди. Уларнинг анчагина қисми Ўзбекистон ҳудудида жойлашган ҳарбий қисмларда хизмат қилаётган йигитлар орасидан эканлиги кишини ажаблантиради.

● **Собир ЮНУСМЕТОВ:**

— Ҳарбий қисмларни ўзбошимчалик билан тарк этганларнинг уйига бориб, албатта оилавий шароитлари билан танишамиз. Кўпинча улар ўзлари истиқомат қилаётган ҳудудда хизмат қилишни хоҳлаётганликлари ҳақида таъкидлашади. Ҳолбуки, йигитларимиз ўз халқимга хизмат қиламан, деб қасамёд қиладилар-ку. Навоийми, Андижонми, Тошкентми, Қўқонми — ахир уларнинг барчаси ўз жумҳуриятимиз тупроғику. Мўътабар онахонларимиз болаларимизга миллат учун хизмат қилишлари, ота-она шаънига доғ туширмасликлари ҳақида насиҳат қилсалар менимча аҳвол бу даражада бўлмас эди.

● **Шуҳрат НИЕЗОВ:**

— Жуда тўғри айтдингиз. Аввалambор ёшларимизда бурчга садоқат, эътиқод ҳисларини кучайтиришимиз керак. Оиладаги тарбия ҳам, албатта муҳим роль ўйнайди. Бизлар ҳам ёшлигимизда қачон катта бўламизу, армия сафларида ўз йигитлик бурчимизни ўтаб қайтамиз деган ширин орзулар билан яшардик. «Мусофир бўлмасанг мусулмон бўлмайсан» деганларидек армия хизмати йигитларимизни ҳар томонлама чиниқтиради, тоблайди, бўлғуси катта ҳаётга тайёрлайди. Аслида ҳар бир соғлом йигит ҳарбий хизматни ўташи керак. Илгари халқимизда ажойиб одат бор эди. Қизнинг уйига совчи бўлиб келганлардан куёвнинг ҳарбий хизматни ўтаган-ўтамаганини албатта суриштириларди. Бу жуда тўғри эди деб ҳисоблайман.

— Яна қандай муаммоларингиз бор?

● **Шуҳрат НИЕЗОВ:**

— Собиқ Иттифоқ республикаларининг мустақилликка эришиши яна бир муаммони келтириб чиқарди. Ўзингизга маълум, кейинги пайтларда кўпчилик зобитлар хизматларини давом эттириш учун ўз республикаларига жўнамоқдалар. Ҳолбуки, улар хизматни ўташ учун келганларида навбатсиз квартиралар билан таъминлангандилар. Ҳозир эса улар кетгач, квартираларда хотин, бола-чақалари қолмоқда. Юқорида айтганимиздек, бизлар ҳам собиқ Иттифоқ жумҳуриятларидан хизматни ўзимизда ўташ учун малакали ўзбек зобитларини чақиряпмиз. Квартиралар бандлиги учун уларни жой билан таъминлаш имкониятини тополмаяпмиз. Ана шуларни ҳисобга олган ҳолда шундай квартиралар хизмат хонадонларига айлантирилса жуда соз иш бўларди.

Давра суҳбатини Дилшод ИСРОИЛОВ уюштирди.

СУРАТДА: (чапдан ўнгга) Шуҳрат Ниёзов, Акмал Тошматов ва Собир Юнусметовлар навбатдаги иш режалари юзасидан маслаҳатлашмоқдалар.

Даврон Аҳмедов сурати.

«ОРЗУ»НИНГ ОРЗУСИ

«Орзу» чарм-атторлик ишлаб чиқариш бирлашмаси довруғини эшитмаган одамнинг ўзи бўлмаса керак. Корхонанинг қўли гул усталари ишлаб чиқараётган буюмлар дўкон пештахталарига чиқар-чиқмас харидорлар ўртасида қўлма-қўл бўлиб кетаяпти. «Орзу»нинг маҳсулоти том маънода истеъмолчилар орзусига айланмоқда.

СУРАТЛАРДА: корхонанинг етакчи мутахассиси Камола Йўлдошева (чапда) янги андозаларга ишлов бермоқда; қолипловчи Мурод Ғозиев 10 йилдан бери «Орзу»да жавлон урмоқда.

Андрей Пишненко суратлари.

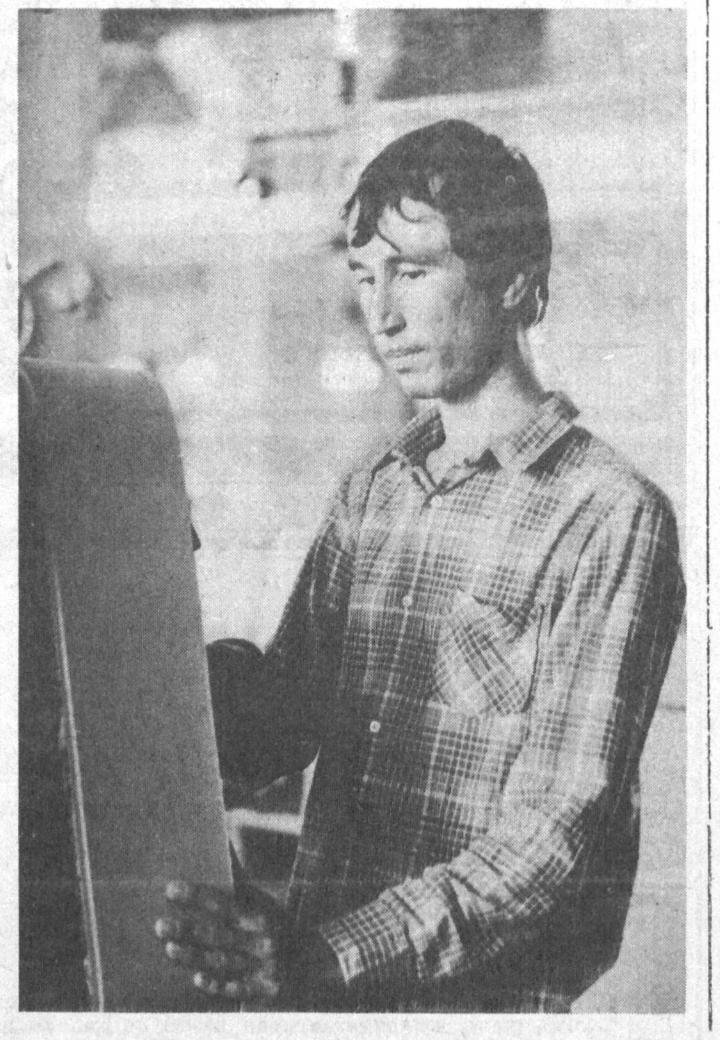

** Ишбилармонлик—бозор талаби*

БИР МУАММО ИЗИДАН

АГАР сиз хорижда ишлаб чиқарилган бирон маҳсулотни сотиб олсангиз, унинг бўшаган қутисини ташлашга ҳам кўзингиз қиймайди. Чунки бежирим ва пишиқ-пухта тайёрланган бу идишни бошқа мақсадларда ишлатишни мўлжаллаб қўясиз. Ривожланган мамлакатларда маҳсулотнинг ташқи кўринишига, қадоқланишига бежиз аҳамият беришмайди. Зеро, молнинг ташқи кўриниши — дизайни, унинг харидоргир бўлиши, пештахталарда туриб қолмаслиги учун зарурий шарт ҳисобланади.

Бизда эса унинг акси. Ҳатто расмий маълумотларга қараганда, тайёр озиқ-овқат маҳсулотларининг кўпгина қисми истеъмолчига етмай турибоқ — йўлда яроқсиз ҳолга келаркан. Маҳсулотимизнинг ташқи кўриниши ҳақидаку гапирмаса ҳам бўлади.

Хўш, бунинг боиси нимада?

Бу саволга жавоб олиш осон эмас. Бунинг учун, ишлаб чиқариладиган маҳсулотларни бекаму-кўст, бут-бутун истеъмолчига етказиб беришга халақит бераётган сабабларнинг туб моҳиятига назар солмоқ керак.

Жаҳон бозорида маҳсулотнинг қандай ўралгани, идишга қандай жойлашгани, ташқи кўриниши катта аҳамият касб этади. Агар ишлаб чиқарилаётган халқ истеъмоли молларини жаҳон меъёрлари даражасида ўрай олмасак ташқи бозорга чиқа олмаймиз. Лекин биз ҳозирча, жаҳон бозорини қўятурайлик, лоақал ўзимизнинг истеъмолчиларимиз учун тайёрланадиган озиқ-овқат маҳсулотларини чиройли ва бежирим қадоқлаб, ўраб етказишнинг афзаллиги хусусида сўз юритайлик.

Таниқли рус иқтисодчиси Н. Олейниковнинг таъбирича «Маҳсулотларни қадоқлаш эвазига кам даромадли харидор учун нархи осмонда бўлган маҳсулотдан ҳеч бўлмаса татиб кўриш имконияти яратилади. Бундан ташқари, озиқ-овқат маҳсулоти тежамкорлик билан ишлатилади».

Бу усул ўша маҳсулотни маълум даражада тежаш имкониятини беради.

Маълум бўлишича, товар таъминотининг илғор технологиялари бўйича озиқ-овқат маҳсулотлари қадоқланиб сотиладиган бўлса, қадоқланмай харид қилинган 1 тонна ҳисобига 1,3 килограмм шакар, 1,6 килограмм ёрма, 2,2 килограмм ун, 2,7 килограмм макарон маҳсулоти, 5,8 килограмм туз тежаб қолинади.

Маҳсулотни қадоқлаб сотишнинг яна бир афзаллиги шундаки, аҳолининг озиқ-овқат маҳсулотларини харид қилишга сарфланадиган вақтини 40 фоизга камайтиради ва ҳар оиланинг ҳафтасига 10 соат вақтини тежайди. Маҳсулотни дўконнинг ўзида эмас, балки дўконгача қадоқлаш ва ўраш керак. Нега деганда, савдодаги қадоқлашнинг самараси саноатдагидан 5 маротаба кам. Иккинчидан, маҳсулотни дўконнинг ўзида қадоқлаш муомала харажатларининг ошишига олиб келади. Шунинг учун, агар бозор иқтисодиётининг илму тажрибасига риоя қилиб, давлат дўконларини хусусийлаштирадиган бўлсак, хусусий дўкондор биринчи навбатда дўкондаги қадоқчилардан халос бўлиш пайидан бўлади. Чунки қайси ақли-ҳуши жойида бўлган дўкондор, фойдадан кўра зарари кўпроқ тегадиган ишни қилади?

Яхши фикр, лекин озиқ-овқат саноати тармоқлари дўконларга мўлжалланган шакарнинг, уннинг, ёрманинг, балиқнинг бор-йўғи 8—14 фоизини қадоқлаб беришини ҳисобга олсак, қўлимиз калталиги маълум бўлади-қолади.

Тошкент ўраш-қадоқлаш ускуналари бўйича конструкторлик ва технологик бюроси (ОКБРУ) суюқ, сочилувчи ва пастасимон халқ истеъмоли молларини қадоқлаш ҳамда картон, полимер қутиларга, полиэтилен плёнкага ўраш, жойлаш ускуналари бўйича бой илмий-техника имкониятларига эга. Бозор муносабатларини равнақ топтириши учун ОКБРУ ишланмаларидан фойдаланиш фойдадан холи бўлмасди.

Бозор шароитида маҳсулотни бир неча граммдан 3 килограммгача қадоқлаб сотиш харидор учун қиммат бўлган озиқ-овқат ва саноат молларидан, ҳеч бўлмаса кичик бир улушга эга бўлиш имкониятини яратади.

Агар маҳсулот фойдали, бежирим қилиб ўралган, жойланган бўлса, унинг истеъмолчилик хусусиятлари ошади ва барча тараққийпарвар мамлакатларда бўлгани каби, муомала харажатини камайтирувчи асосий ишлаб чиқариш жараёнининг мантиқий давоми ҳисобланади.

Аммо, аксига олиб, асосий ўраш ва қадоқлаш материали бўлган полимер ғоятда танқис ва қиммат бўлиб қолди. Россия, Украина, Беларусь ва Қозоғистондаги полимер ишлаб чиқарувчилар полимер хом ашёси — гранулятни 60—100 сўмдан сотишмоқда.

Шуни ҳисобга олиб, Ўзбекистонда зудлик билан поливинилхлорид, полиэтилен гранулаларини ишлаб чиқарувчи заводни қуриш мақсадга мувофиқ бўларди. Жиззах, Оҳангарон пластмасса буюмлари заводлари, Тошкентдаги «Полимер» ишлаб чиқариш бирлашмаси бу полимер хом ашёсини плёнкага ўраш учун зарур бошқа материалга айлантириб беришга қурби етади. Полимер хом ашёси — гранулат нефтни қайта ишлаш натижасида олинади. Ўзбекистонда полимерни ишлаб чиқариш заводини таъминлашга етарли ресурслар бор. Газ конденсати дейсизми, металлургия заводлари айниқса ардоқлайдиган таркибида олтингугурти кам бўлган нефть дейсизми...

Ҳамма гап заводни қуришга бориб тақалмоқда. Гранулат бўлса, уни бемалол жумҳуриятимизнинг ўзида қайта ишлаш мумкин.

Бир неча йилдан бери америкаликлар билан поливинилхлорид гранулаларини ишлаб чиқарувчи қўшма корхона барпо қилиш ҳақида гап-сўзлар юрибди. Лекин бундай саноат корхонасини қуриш учун, ҳозирги нархларда миллиард сўмлаб капитал маблағ зарур.

Бундай завод қурилган тақдирда, ОКБРУ зарур қадоқлаш ва ўраш ускуналари ишлаб чиқаришни йўлга қўйиши мумкин. Бу ерда ишлаб чиқарилган ускуналар, автоматларнинг сифати бирор марта буюртмачиларнинг эътирозларига сабаб бўлмаган. Аксинча, ОКБРУда тайёрланган техника яқинда ўтказилган «Фермер-92» кўргазмаси иштирокчиларининг олқишига сазовор бўлди.

«Олдингдан оққан сувнинг қадри йўқ» деганларидек, кўпгина корхоналар зарур ускуналарни чет элдан валютага харид қилишади. Ваҳоланки, худди шу ускуна — машиналарни ОКБРУдан олиш мумкин эди. ОКБРУ ҳар қандай буюртмачига қисқа муддатда сифатли ускуна тайёрлаб беришга қодир.

Толиб НУРМУҲАМЕДОВ.

МАНА, ўлкамизга ўз ноз-неъматлари билан фасллар султони бўлмиш ёз кириб келди. Дарҳақиқат, бу фаслни бежиз олтинга қиёслашмайди. Чунки ёзда барча мева-чевалар олтин рангда товланиб, ғарқ бўлиб пишади. Қараб кўзингиз қувнайди. Истеъмол қилиб лаззат оласиз. Бу фасл болалар учун айниқса ўзгача тароват касб этади. Шу сабабдан улар ёзни интизорлик билан кутадилар. Чунки бу вақтда мактаблар ёпилиб, кўчалардаги оромгоҳлар болаларни қучоғига олади. Шу ўринда ҳақли савол туғилиши мумкин. Хўш, бу йил ҳам болажонларимиз кўнгилдагидек ҳордиқ чиқаряптиларми?

** Ёз таътили*

Ортда қолган ташвиш

Албатта бугунги оғир иқтисодий шароит ҳеч бир соҳани четлаб ўтаётгани йўқ. Жумладан болаларнинг ёзда дам олиш масканлари бўлган оромгоҳлар ҳам бундан мустасно эмас. Нарх-навонинг, ўз навбатида оромгоҳлар учун бериладиган йўлланмаларининг баҳоси бир неча баробарга ошгани учун ҳам бу борада турли ўзгаришлар содир бўлмоқда. Таътилдаги болаларни шаҳар ташқарисидаги оромгоҳларга олиб бориш корхона ва ташкилотлар учун ҳам қийин кечмоқда. Шу сабабли шаҳримиздаги кўпгина мактабларнинг ўзида кашшофлар оромгоҳлари очилди...

Акмал Икромов районига қарашли «Орлёнок» номли кашшофлар оромгоҳининг фаолият кўрсатиб келаётганига ҳам ўттиз йилдан ошди. Чунки бу жой шаҳардаги кўплаб оромгоҳлардан ҳавосининг ниҳоятда софлиги, салқинлиги ва барча шарт-шароитларнинг муҳайёлиги билан ажралиб туради. Ушбу оромгоҳда бу йил болаларнинг кўнгилли дам олишлари учун тайёргарлик ишлари қай тариқа бораётганини билиш мақсадида биз ўтган ойнинг ўрталарида бу ерда бўлган эдик. Аммо мактабларнинг ёпилишига саноқли кунлар қолган бўлсада ҳали ҳеч қандай таъмирлаш ишлари бошлангани йўқ эди. Шаҳар уй-жой бошқармасининг бошлиғи Вячеслав Кимнинг гапига қараганда маблағ йўқлиги муносабати билан оромгоҳ таъмирланмайди. Балки, бутунлай ёпилиб, ўнта корпусдан иборат бўлган оромгоҳ кичик корхоналар очиш учун берилади. Ўшанда шундай ажойиб гўшанинг қандайдир ишлаб чиқариш корхонасига айлантирилиб таназзулга юз тутиши кўпчилик қатори бизни ҳам ташвишга солган эди.

Мана адолат қарор топиб, шаҳар Ҳокими ижроия маҳкамасининг аралашуви туфайли оромгоҳ сақлаб қолинибди. Вячеслав Михайловичнинг кичик корхоналар очиш режаси эса барбод бўлибди. Биз бунга оромгоҳда бу сафар бўлганимизда тўла ишонч ҳосил қилдик. Ҳозир бу ерда ҳамшаҳарларимизнинг уч юзга яқин фарзандлари мириқиб дам олишаяпти.

— Бу йил оромгоҳимизни ҳар йилгига нисбатан кечроқ очдик. Чунки таъмирлаш ишлари жуда кеч бошланди, — дейди оромгоҳ бошлиғи Ойпошша опа Садриддинова. — Ўзингизга маълум аввалига оромгоҳни умуман очмасликка қарор қилган эди. Аммо мутасаддиларнинг аралашуви ва бевосита ёрдами туфайли у яна ўз фаолиятини давом эттираяпти. Агар зарур бўлса таъмирлаш учун маблағ ҳам, куч ҳам топилар экан. Чунки маблағ йўқ деган ташкилот бу гаплардан кейин бор-йўғи 10 кунда оромгоҳни тўла таъмирлашга эришди. Ҳозирги кунда биринчи гуруҳдаги болалар дам олишаяпти. Ҳар бир сменага 300 нафардан ўқувчилар қабул қилиш мўлжалланган. Ҳаммаси бўлиб 900 бола уч ой давомида навбати билан дам олишади. Ҳар бир сменада 8 нафардан тарбиячи ва шунча вожатийлар ишлашади. Аслида бундан ҳам кўп бола қабул қилишимиз мумкин эди. Аммо бозор иқтисоиёти туфайли 10 та корпуснинг ҳаммасидан фойдаланишнинг имконияти бўлмади. Чунки йўлланмаларнинг нархи ошганлиги сабабли ҳозирги кунда ҳар бир йўлланма ўртача 1120 сўм туради. Лекин ташкилот ва корхона касаба уюшмаларининг ёрдами туфайли бу йўлланмалар ота-оналар учун бор-йўғи 70-80 сўмга тушаяпти.

Оромгоҳимизда болаларнинг кўнгилли дам олишлари учун барча шарт-шароитлар мавжуд. Бир кунда 6 маҳал овқатлантирилади. Бунинг учун ҳар бир болага кунига 35 сўмга яқин пул сарфланаяпти. Тиббий томондан ҳам ҳамма нарса бор. Дори-дармонлар етарли. Спорт майдончалари, ёзги клуб, чўмилиш ҳавзаси ҳам болажонлар ихтиёрида. Шу билан биргаликда бичиш-тикиш тўгараги, араб тили, инглиз тили, ўзбек тилини ўрганиш гуруҳлари, оғир атлетика ва бошқа бир неча ҳилдаги тўгараклар мунтазам ишлаб турибди.

Оромгоҳда безорликлар йўқ. Бунинг учун Акмал Икромов район ички ишлар ходимлари доимо кўз-қулоқ бўлиб турадилар. Айниқса милиция капитани Тоҳир Маткаримов, катта сержант Валижон Қутлизамоновлар бу борада яқиндан ёрдам беришаяпти. Улар ҳар куни 2-3 марта келиб, хабар олиб турадилар. Хуллас, ҳамшаҳарларимизнинг фарзандлари оромгоҳимизда мириқиб дам олишаяпти, деб айта олишимизга тўла асос бор. Аммо ҳамма жойда бўлгани каби бизда ҳам айрим муаммолар бор. У ҳам бўлса навбатчи машинанинг йўқлигидир. Шунингдек, залга 2 та телевизор ҳам зарур.

Ҳа, дарҳақиқат ҳозирги бозор иқтисодиёти муносабатларига ўтилаётган мураккаб бир пайтда бунчалик ишонч билан гапиришга ҳар ким ҳам журъат этавермайди. Бундай гапни ишнинг кўзини биладиган кишидангина кутиш мумкин. Ойпошша опа Садриддинова ҳам худди шундай ўз ишининг усталаридан ҳисобланади.

Муҳиддин БОЗОРОВ.

** Ия, наҳотки?!.*

ДЕҲҚОНГА ЭЪТИБОР ШУМИ?

БОЗОРНИ халқ истеъмол моллари билан бойитиш, бозорга ҳўл мева ва сабзавот келтираётган деҳқонларга хизмат кўрсатишни янада яхшилаш муҳим вазифалардан биридир. Минг афсуски, республика ҳукумати ва халқ демократик партияси Марказий Кенгаши ижроия комитетининг бу борадаги кўрсатмаси жойларда тўлақонли бажарилмаяпти. Биргина мисол: Тошкентнинг Бешёғоч, Қозиробод ва Чилонзор марказий бозорларига Зангиота райони хўжаликларида яшовчи деҳқонлар картошка, сабзавот ва ҳўл мева келтирадилар. Улар махсус автотранспорт йўқлиги туфайли кўпинча ўз эҳтиёжларидан зиёд бўлган маҳсулотларни йўловчи ташувчи автобусларда олиб келишади. Амал-тақал қилиб автобусда келтирилган картошка, бодринг, помидор, ўрик, гилос, олча ва бошқа маҳсулотларни Бешёғоч (ҳозирги Ғафур Ғулом) майдонида тушириб, бир амаллаб бозорга олиб келишади.

Деҳқон маҳсулотини сотиб бўлгач, уйга қайтиш ваҳимасига тушади. Чунки Бешёғоч майдонидаги 180, 181, 173, 153, 172-йўналишлар бўйлаб юрадиган автобуслар ҳамиша тиқилинч. Бунинг устига Зангиота районининг турли қишлоқларига йўл оладиган бу автобуслар кўпинча график бўйича қатнамайди. Бирининг ғилдираги тушади, иккинчисининг эшиги ёпилмайди, учинчисига ёқилғи етмайди, баҳонаси билан график бузилаверади.

Бу ҳол хусусан 173 ва 180-йўналишлар бўйича юрадиган автобусларда ҳар куни содир бўлади. Гагарин қишлоғи ва Ўзбекистон товуқчилик фермасига борадиган йўловчиларнинг фиғони фалакка чиқаверади. Бешёғоч бозоридан бўшаган тоғора ва қопини кўтарган деҳқонлар қаерга боришини ва кимга арз қилишини билмай овора. Майдондаги марказий бошқарув пунктида ишловчилар кунига алмашади. Улар ҳам кўпинча 173-автобуснинг нима учун бўлмаётганлигини билишмайди. Бунинг устига йўналиш бўйича автобуслар йўл оладиган бу майдонда йўловчилар учун шароит йўқ. Махсус бекат жойи қилинмаган. Тоғора кўтарган аёллар, қопини қўлтиқлаган қариялар иссиқда терлаб-пишиб асфальтга ўтириб оладилар. Қишда қор-ёмғирдан, ёзда қуёш ҳароратидан паналайдиган жой қуриш, ўтирғичлар қўйиш ҳеч кимнинг хаёлига келмаяпти.

Ахир аҳолини истеъмол моллари билан таъминловчиларга ҳар томонлама қулайлик яратиш бурчимиз эмасми?

Худойназар ҒОЙИБОВ.

Мураккаб қурилма

ТОШКЕНТ Халқаро электроалоқа маркази ходимлари шу кунларда куйиб-пишиб янги антенна ўрнатиш билан бандлар. Жон койитаётганларининг сабаби эса Японияда ишлаб чиқарилган жуда мураккаб аппарат бўлиб диаметрининг узунлиги 16 метрдир. Майда қисмларга бўлиниб кунчиқар мамлакатдан минглаб чақирим йўл босиб келган бу мураккаб техника жиҳозини ўзимизнинг мутахассислар йиғдилар. Олдинда яна бир масъулиятли вазифа турибди. Энди бу улкан «алоқа қанотини» телеминорага, анча баландга, ўрнатиш керак.

— Ходимларимизнинг бу ишни уддалашларига ишонаман, — дейди Тошкент Халқаро алоқалар маркази бошлиғи Л. А. Бурцева, — антенна июль, август ойларида ишга тушиб қолади.

Бу мураккаб қурилма ишга тушса бир дақиқада ернинг исталган нуқтаси билан алоқа боғлаш мумкин бўлади.

Собир ПЎЛЧИЕВ.

Одобнома

• Иймон ва эътиқод — ҳамроҳимиз

ҚАЛБДАГИ ҚУЁШ

ЁРУҒ дунёдаги тирик жон борки бир-бирига дўстлик қўлини узатиб, меҳр кўзини тикиб, яшайди. Бусиз иложи ҳам йўқ. Чунки инсон бир-бирига тирак, бир-бирига ҳамдард, ҳамдам, бир-бирининг ташвишига шерик. Олис-олисда қолган буюк боболаримиз ҳам то ҳануз иймону эътиқоддан, аҳду вафодан, мурувввату муҳаббатдан нидо ила сабоқ бериб келадилар. Бу сабоқларга амал қиладиган одам қанча, ундан бош тортадиган одам қанча — бу ёлғиз яратган Аллоҳга аён.

Буни қарангки, дунё яралганидан бери яхшилик ва ёмонлик деб аталган икки лашкарбоши ўртасида талаш экан. Яхшилик лашкари сабрли, ўйлаб иш қиладиган, бардошли бўлса, ёмонлик серхуруж, ғаддор, ғийбатчи, бешафқат лашкарга бош экан. Ҳатто қадимий «Овесто»да ҳам Охура Маздо билан Ахриман ўртасидаги омонсиз, охир-оқибат Охура Маздо ғолиб чиқадиган шарафномалар битилган яштлар талайгина бор.

Табаррук Ҳадиси шарифларда шундай сўзлар битилган: «Тангри авф этувчидир ва авф этувчи кишиларни дўст тутади»; «Тангри сахийдир, сахийларни дўст тутади. Ахлоқи олий кишиларни ёқтириб, ахлоқсизларни ёқтирмайди»; «Тангри ғам-ташвишли одамларга ёрдам берадиганларни дўст тутади». Бу сўзлар шунчалар чуқур мазмун, соддаликка эгаки, уларнинг мағзини чақиш дили пок одамларга машаққат туғдирмайди. Болалигимда эшитган бир ривоятим сира ёдимдан чиқмайди.

Ровийлар нақл қилишларича бир бойнинг Ибрат исмли қули бор экан. У ниҳоятда меҳнаткаш, ғайратли, инсофли, диёнатли экан. Бир куни бой бундай қараса олисдан от йўрттириб қозининг назоратчиси келяпти. Шунда кўнглига бир шумлик келиб ўйлабди: қани мен қулимни бир синай, мендан шикоят қилармикин? Бой дарров хўкизни қўшдан чиқариб, ўрнига қулини қўшиб, ер ҳайдайверибди. Қозининг назоратчиси етиб келиб қараса аҳвол жуда бошқача: хўкиз салқинда кавш қайтариб ётганмишу, қул қўш тортяпган эмиш. Манглайидан маржон-маржон тер оқиб турганмиш. Бой ҳар лаҳза қамчи уриб турганмиш.

— Нима гап? — сўрабди назоратчи.

— Ўзидан сўранг? — дебди бой.

— Хўш, ошна, отинг нима? Аҳволларинг қалай? — дебди назоратчи.

— Отим Ибрат. Аҳволга келсак, бу кунлар ҳам ўтар, — дебдию қул қўшини тортаверибди.

Назоратчи минг уриниб сўрабсуриштирса ҳам ҳеч нарса демабди. Назоратчи кетгач, бой қулини қучиб, ўпибди:

— Шунча йиллар қўлимда ишладинг. Оч қўймадим, яланғоч қўймадим. Шу ердан чиққан ҳосилни баҳам кўрдик. Менинг устимдан назоратчига шикоят қилмадинг. Берган тузимни оқладинг. Бор, энди озод қилдим сени. Илоҳим омадинг чопсин, ҳамиша нонинг бутун бўлсин.

Ибрат сафар жабдуғини созлабди. Бой уни бошдан оёқ кийинтириб қўлига мол-дунё бериб, йўлга солиб юборибди. Ибрат бахтини излаб йўлга тушибди. Бойнинг шу йили экин-тикинлари чунонам битибдики, ўтган ўн йилда ҳам бунчалар мўл ҳосил олмаган экан.

Ибрат узоқ йўл юрмабди. Бир юртга борса, юз чоғли чавандоз турган эмиш. Улар Ибратни кўрган заҳоти от чоптириб келиб «бардор-бардор» қилиб кўтаришиб, саройга олиб кириб кетишибди. Ибрат охири нима бўлишини сабр билан кутиб турибди. Уни тахтга ўтказиб, бошига тож кийгазишибди. Аркону давлат келиб қуллуқ қилиб турибди. Ибрат минг йиллик шоҳлардек чириллатиб юрт сўраб кетибди. Ноҳақ зулм кўрганларга мурувват қилибди, етим-есирларнинг бошини силабди, ўғри зоти борки ҳаммасига қирон солибди. Инсоф, диёнат билан ҳукм юритибди. Имонсизлик қилмабди. Ўзи гоҳ кунлари шоҳона либосларини ечиб, деҳқончилик қилар, қора терга тушиб ер чопар экан. Уни кўрган жамики халқ ҳам ўзини меҳнатга урар экан. Шундай қилиб, бу юрт бойиб, довруғи таралибди.

Бир куни назоратчи Ибрат ҳақида эшитиб қолибди. Юпун кийиниб, ўша шаҳарга йўл олибди. Ибрат назоратчини кўрибдию, ўзини унинг бағрига ташлабди. Беш-ўн кун жуда қойилмақом қилиб зиёфатлар берибди. Ҳоли қолишганда назоратчи ундан сўрабди:

— Хўш, Ибрат дўстим, энди аҳвол қалай?

— Етказган Аллоҳга шукр. Бу кунларга келсак, бу ҳам ўтар,— дебди Ибрат.

Назоратчи кўнгли тўлиб, қайтибди. Орадан йиллар ўтибди. Назоратчи дўсти Ибратнинг ўлганини эшитибди. Ошиғич йўлга тушибди. Шаҳарга етиб келса халқ йиғи-сиғи билан тобутни энди кўтарган экан. Назоратчи тобутнинг бир томонини елкасига олиб етти қадам босиб, кўнглидан ўтказибди:

— Хўш, Ибрат дўстим, аҳволлар энди нечук?

Шу онда қулоғига мулойим сас эшитилибди:

— Илоҳо, имонимни басаломат олиб кетмоқдаман.

Бас, ривоятдан маълум бўлдики, имон, эътиқоднинг илк белгиси, халққа яхшилик қилиш, эл-юртни обод этиш, инсофу диёнатда барчага ўрнак бўлиш экан.

Ҳадиси шарифлардан бирида шундай дейилади: «Сабр ва бардош тангридан, шошқалоқлик эса шайтондандир». Бардошда, сабрда халқимиз жаҳонга ибратдир. Сабр-бардошли бўлганимиз учун тангри жонимизни омон, нонимизни ҳамиша бутун сақласин. Қалбимиздан эса меҳр, мурувват, шафқат аримасин! Чунки мурувват ҳар яхши ишнинг бошидир.

Бир зот узоқ йиллар тижорат қилибди. Бировни алдабди, бировга алданибди. Охири қилган гуноҳига тавба қилиб, йўл кўрсат деб бир донишманд, комил инсонга нола қилиб борибди.

— Сен чўлда деҳқончилик қил, қовун эк, уни кўз ёшинг билан суғор, — дебди донишманд. — Қовунларингдан етти олам есин. Қирқ йиллик арава шотисини топда, даланг бошига кўмиб қўй. Агар шу шоти кўкарса, билки тангри гуноҳингдан кечгани!

Савдогар чўлга чиқиб, ер очибди, қовун экибди. Кун қизирмиш, сув йўқмиш. Бир ёқда қилган меҳнати, бир томонда ниҳоллар қуриётганмиш. Савдогар хўрлиги келиб, ўзининг аҳволидан ўксиб йиғлаб юборибди. Йиғлайверибди, йиғлайверибди, кўздан ёши оқаверибди. Бир кеча-кундуз кўз ёши билан қовунларни суғорибди. Мўъжизани қарангки, бир неча-кундузда қовунлари етилиб пишибди. Савдогар ким келса ўшанга қовун узиб бераверибди. Лекин шоти сира кўкармабди. Савдогар ўзининг қисматини лаънатлаб, уйга толибди. Шунда лоп этиб қўшниси ёдига тушибди. Ўйлаб кўрса қовундан фақат ўша кишигина емаган экан. Қўшнисиникига иккита қовун кўтариб келса, унинг ўн чоғли боласи оч-наҳор, хотини бетоб эмиш. Ўзи эса уйда ямоқчилик қилаётганмиш. Савдогар шунча йил бирга яшаб, унинг аҳволини сўрамаганидан жуда ранжибди. Ва унга дебди: — Фалон ерда шунча қовун экилган жой бор. Ўша Сизга, сотиб корингизга яратинг.

Қўшни бу мурувватдан боши осмонга етиб, унинг оёғига йиқилибди. Савдогар бўлса узлатга чекиниб, гуноҳларига тавба этиш билан машғул бўлибди. Бир куни йўли қовун полизларга тушибди. Келиб қараса чўлнинг ўртасида бир дарахт кўкариб турганмиш. Савдогар ўзи эккан қирқ йиллик шотини танибди... Шу сабабдан ҳам Ҳадиси шарифларда: «Қўшни билан яхши алоқада бўлинглар» деб ёзиб қўйилган.

Яхшилик, тинчлик, хотиржамлик ниҳоятда улуғ неъматдир. Минг афсуслар бўлсинки, ундан кўп одамлар маҳрумдирлар. То ҳирсу ҳавас, кўзи очлик, феъли торлик, ғашлик, ичиқоралик сингари шайтоний неъматлар киши вужудида бир мисқол бўлса ҳам яшар экан, киши ўзини яхшиликка, яхши юмушга чорлолмайди. Албатта, у қилган ишнинг охир бир миннати бўлади.

Яхшилик — қуёшдир. Киши ўз қалбидаги яхшилик уруғларини одамларга беминнат сочса, у эзгулик нури бўлиб унинг вужудини жилолантиради. «Яхшилик нафсингиз таскин топиб, дилингиз ором оладиган ишдир. Ёмонлик ёки гуноҳ унинг аксидир...» дейилади Ҳадиси шарифларда.

Киши ҳар лаҳза ўзини-ўзи имтиҳон қилиб турмоғи жоиздир. Шунда у ҳар лаҳза ўз ҳолидан хабардор, яхши ишларидан кўнгли тўлиб, ёмонларидан йироқлаб боради. Муборак Қурбон ҳайити арафасида ҳар бир фарзанди комил қалбида мурувват булоқлари жўш урмоғи тайиндир. Зеро, мурувват айни пайтда тарозу ҳамдирки, у инсон қалбидаги эзгулик хазинасини тошириб боради. Тилар эдимки, ҳар бир улуғ зот — инсоннинг юрагида бир қуёш яшаши. У ўз нурлари билан ёмонликни куйдирсин, гуноҳларини аритсин. Бу Қуёшнинг номи яхшиликдир!

Сўзимни тугатар эканман Ҳадисдаги муқаддас каломни тилга олмоқни жоиз деб билдим: «Яхшилик эскирмайди, гуноҳ — унутилмайди, жазоловчи (Тангри) эса ўлмайди. Хоҳлаган ишни қил, диёнатинг қандай бўлса жазоинг ҳам шундай бўлади».

Азизларим, яхшилик, инсофу адолат асло тарк этмасин қалбларимизни!

Темур УБАЙДУЛЛО.

БАРАКА—ТОТУВЛИКДА

ИНСОН доимо эзгу ниятлар ва яхши мақсадлар билан яшайди. Шундай орзу-истаклардан бири гўзал оила қуриш, тинч-тотув умр кечиришдир. Аммо ҳар доим ҳам бахт-саодат ҳаммага насиб этавермайди. Гоҳида дард, алам-ситамларга тўлиб-тошган дамлар бўладики, киши бундай ҳолатда қандай йўл тутишини билмай қолади. Шундай пайтда тотув умр кечираётганларга ҳавас билан қараб, тақдиридан нолийди, ўкинади. Ҳаётда энг ёмони бу — оиланинг нотинчлигидир.

Хўш, оила инқирозига кўпроқ нималар сабабчи бўлади? Бунинг олдини олиш мумкинми? Келинг, биргаликда шулар ҳақида фикр юритайлик.

Қўлимиздаги мана бу мактубда бир аёл ўз тақдири ҳақида шундай ёзади: «Турмуш қурганимга 35 йил бўлди. Тишимни тишимга қўйиб келяпман. Эрим ичишни қўймайди. У кишини қачон маст-аласт ҳолда кўрсам фиғоним фалакка чиқади. Яхшиликча гапирдим, терғаб ҳам кўрдим, бўлмаяпти. Ўрганган кўнгил ўртанса қўймас, деганлари рост экан. Барибир ваъдасида турмайди. Улфатлари нобоп одамлар. Оила, фарзандлар тақдиридан кўра, улар билан «отамлашиш»ни афзал кўради. Буёқда қизларнинг бўйи етиб қолди. Барча ташвишлар ва рўзғордаги етишмовчилик менинг бўйнимда. Нима қилай, болалар учун ўзимни ўтга-чўққа уришга мажбурман...».

Аёл хатни тугата олмаган, у касалхонада юрак хасталиги бўйича даволанаётган экан. Дил изтироблари билан танишгач, ўзимни вайрона кулбада ҳис этдим. Наҳотки инсон тубанликка шунчалик муккасидан кетса? Ахир 35 йил эр билан курашиб яшаш, одамнинг кўкси тоғ бўлса ҳам қулатади-ку. Бир аёлга шунча ташвиш, фарёд, алам...

Бахт калити осмонда эмас ерда, ҳар кимнинг ўз қўлида. Бахтиёр оилаларнинг фарзандлари ҳам бахтли бўлади. Эр-хотин муносабатлари дарз кетган хонадонга ким қизини беради-ю ким қиз олади, дейсиз. Бегуноҳ ўғил-қиз нобоп ота ёки она туфайли ўзгалардан ўринсиз тазйиқ эшитади, камситилади, уларга таъна тоши отилади.

Мусулмонлар учун ўзини бундай тутиш, оталик, оналик бурчини ўтамаслик катта гуноҳ ҳисобланади. Мен аёл, қолаверса тарбиячи сифатида оилалар аҳил, фарзандларимиз етук бўлишини жуда-жуда истайман. Ҳамжиҳатликда, қувнаб ўсган болаларни кўрганимда қувончим ичимга сиғмайди. Нотинч оиладаги муҳитдан эса ич-ичимдан эзилиб, дилбандларимиз дард-аламига малҳам бўлишга ҳаракат қиламан.

Инсон ҳаётга катта орзу-умидлар билан келади, дедик. Шундай экан, тангри бизга ато этган неъматлардан баҳраманд бўлиб, тотувликда умр кечирайлик. Шуни ёдда тутиш лозимки, бола учун ҳеч ким ота-она ўрнини боса олмайди.

Қумри АБДУЛЛАЕВА,
педагогика фанлари номзоди.

Кичкинтойлар тарбияланаётган хонадонларимизни бешик, беланчак ёки ёғоч караватларсиз тасаввур этиб бўлмайди. Ҳозирги бозор иқтисодиёти қийинчиликларига қарамай ҳунармандларимиз бундай миллий жиҳозларни ҳар доимгидек бежирим ва сифатли қилиб тайёрлашга эришмоқдалар.

СУРАТДА: харидорлар бешикларини кўздан кечиришаяпти.

Андрей Пищенко сурати.

* Ҳаёт сабоғи—ақл чироғи

ЁДИНГИЗДАМИ, САДРИНИСО АЯ?..

АЗИМЖОН ҳозирги кунда Тошкент Давлат циркида ҳайвонларни ўргатувчига шогирдлик қилаяпти. Ишдан кейин бувисини кўриб кетиш учун «Себзор»га борган эди, Садриниса ая уни кўргач чеҳраси ёришиб кетди.

— Келақол болам, бўйларингга қоқиндиқ, — деди у мўйлаблари сабза уриб, хушрўй йигит бўлиб етишган невараси билан кўришар экан. — Ўзим ҳам сени йўқлаб тургандим. Қани гапир, иш жойингга кўникиб қолдингми, уйдагилар тинчми? — Садриниса ая тасдиқ ишорасидан кейин яна сўзларини давом эттирди: — Жуда яхши. Энди гап бундоқ болам, мана бўйинг ҳам чўзилиб қолди, биз маслаҳатлашиб бошингни иккита қилиб қўйишга қарор қилдик. Агар кўнглингда бирорта ёқтирган қизинг бўлса уни айт, шунга қараб иш тутайлик.

— Сизлар нима десанглар шу-да, ая, — деди Азимжон қулоқларигача қизариб.

— Баракалла ўғлим, гап бундоқ бўпти. Сен Муҳаррам аммаг келгунча уйда ўтира тур. Мен «Бирлик»ка бориб, Ҳилоланикидан хабар олиб келаман.

Садриниса ая шундай дея юзига фотиҳа тортиб, ўрнидан қўзғалди. «Дом»нинг пиллапояларидан ёшларга хос ғайрат билан юриб тушар экан, ўтиб бораётган умридан мамнун бўлиб қўйди. Нега қувонмасин, ахир. Бир ўғил ва беш қиз уйли-жойли бўлиб, бир-бирлари билан иноқ яшашаяпти. Аянинг ёши 70 дан ошган бўлса ҳам ҳали тетик, фарзандларини йўқлашдан чарчамайди. Қайси ўғил-қизиникига борса куёвлари, невараларигача бошларига кўтариб эъзозлашади.

— Болалар одоб-ахлоқни аввало оилада ўрганишади, — деди Садриниса ая биз билан суҳбатлашаётганларида. — Келинг, Сизга бир сирни очиб қўяқолай. Баъзилар хонадонда фарзандлар кўп бўлса уларни тарбиялаш қийин, дейишади. Йўқ, ундай эмас, ўғлим. Шуни ёдингизда тутингки, ҳамма гап тўнғич ўғил ёки қизингизни ақлли қилиб вояга етказишда. Агар унга энг яхши ахлоқ намуналарини сингдира олсангиз катта бўлгач ўзидан кейингиларини яхши йўлга бошлайди. Ўзимнинг қизларимдан қиёс. Қайси бириникига борсам ҳол-аҳвол сўраб, дарҳол қандай яшаётганим, уйда нима кечаётганини билиб олади, меҳрибонлик кўрсатишади. Ака-сингиллар ўзаро иноқ, оилаларини тез-тез йўқлаб кўнгил сўраб турадилар.

Садриниса ая асли Тожикистоннинг Ўратепа шаҳридан. Тақдир тақозоси билан пойтахтимизнинг «Питомная» маҳалласида яшовчи Содиқжон ака исмли таниқли ошпазга турмушга чиқиб, бирга 32 йил умр кечирди. Хонадон соҳиби жуда юмшоқкўнгил, болажон инсон эди. Ая у кишининг бирор марта фарзандларига қаттиқ гапириб танбеҳ бераётгани ёки урганини эслолмайди. Аксинча, ишдан кейин бўш қолди дегунча ўғил-қизларини етаклаб, кўча айлантирар, қизиқ-қизиқ нарсаларни айтиб бериб, кўнглини оларди.

— Май ойида барчамиз йиғилиб дадамиз вафот этганининг етти йиллигини хотирладик, — дейди кенжа фарзанд Муҳаррам. — Мунира опам ва Дилдора Қуръони Карим оятидан тиловат қилишди. Ойим кўзларига ёш олиб, барчамизга узоқ умр тиладилар. Ота-онамдаги ажойиб фазилатлар менда ҳам бўлишини жуда истайман. Дала ҳовлисида сигир-бузоқ, томорқа хўжалигимиз бўларди. Ойим меҳнатга ёшликдан ўргатганлари учунми, «дом»га кўчиб келганимиздан кейин 1—2 йил кўниколмадилар. Ҳатто ишни қўмсаб мазалари қочиб турарди. Ҳозир ҳам ғайратлари ёшлардан қолишмайди. «Меҳнат қилган киши доим тетик, соғлом юради», деб уқтирадилар.

Ҳозирги кунда фарзандлар ҳаётдан ўз ўринларини топиб кетишган. Муҳаррам Тошкентдаги мусаввирлар билим юртида ўқитувчи, Мунира касбга йўналтириш бўйича методик марказда кадрлар бўлими бошлиғи, Мусаллам савдо ходими, Муяссар эса Бош аралаш моллар дўконида ишчи. Меҳнат таътили пайтида улар одатда аяни бошқа юртларга олиб боришади. Садриниса ая фарзандларининг шарофати билан Венгрия, Москва, Ленинград, Иссиқкўл, Нукус ва бошқа жойларда саёҳатда бўлиб қайтди.

— Ойимнинг паспортида туғилган кунлари қайд этилмаган, — деди Мусаллам.— Шунинг учун ҳар доим Халқаро хотин-қизлар байрамида йўқлаб борамиз. Рангли телевизор совға қилдик. Гап совғада эмас, қутлуғ дамларда онамизнинг ёнида бўлиб, дийдорига тўямиз. «Менга ҳеч нарсаларинг керак эмас, ҳозир оғир пайт, болаларингизни уйланглар, қуруқ келиб хабар олиб турсангизлар бўлгани» — деб астойдил куюнадилар.

Оналаримизнинг барчаси одатда мана шундай яшашади. Ўзлари емай, фарзандларига едирадилар, киймай кийдирадилар. Шу кунларда «Себзор» даҳасидаги 7-кўп қаватли уйда истиқомат қилаётган Садриниса аянинг хонадонида бўлсангиз у киши кўрпа қавиётганининг устидан чиқасиз. Невараси Азимжоннинг тўйи яқин. Ая катта орзу-умидлар билан тайёргарлик кўраяпти. Содиқжон ака билан бирга умр кечирган дамларингиз ёдингиздами, Садриниса ая, не машаққатлар билан тарбиялаган ўғил-қизларингизнинг роҳатини кўрадиган пайтингиз дегимиз келади. Ҳар кимга, ҳар бир хонадонга шундай бахт насиб қилсин!

Саъдулла ШОДИЕВ.

СУРАТДА: Садриниса ая Зокирова қизи Муҳаррам ва невараси билан.

Даврон Аҳмад сурати.

* Шахсий фикр

Ёлғизликнинг давоси борми?

УЛУҒ муҳаддис ал-Бухорий: «Ота рози, она рози — худо рози», деб ёзганда жуда ҳақ эди. Дарҳақиқат, ота-она розилигини олиш ҳар биримизга ҳам қарз ҳам фарз. Уларнинг иззатини жойига қўйиб, кўнгилларидаги орзу-истакларини рўёбга чиқарсак албатта, бир куни фарзандларимиздан қайтади.

Икром деган дўстим бор. У Наманган вилоятининг Уйчи районида истиқомат қилади. Ўзи муаллим, халқ орасида катта эътибор топган. Бир куни уни кўриб келай деб, уйига бордим. Қуни-қўшни, ёру биродарлар Тошкентдан меҳмон ташриф буюрибди, деб очиқ чеҳра билан хонадонга кириб келишди. Ширин суҳбат авжига чиқди. Хайрлашиш олдидан уларнинг кўпчилиги уйларига таклиф қилишди. Эртасига Қўшоқ ака деган кишининг уйига дўстим билан кириб бордик. Ўзига тўқ хонадон экан. Кўп вақт ўтмай меҳмонхонага 20 чоғли одам йиғилди. Мезбоннинг гап-сўзларидан шуни англадимки, у кишининг икки ўғли ва бир қизи бор экан. Ҳаммаси ҳам оилали, ўзидан тинган. Умр йўлдоши эса беш йил илгари вафот этибди.

Қўшоқ ака 50 ёшдан ошган бўлишларига қарамай, анча тетик ва бардам кўринарди. Тун ярмидан ошганда барчамиз тарқала бошладик. Мени Қўшоқ ака ва икки ўғиллари ҳурмат юзасидан ярим йўлгача кузатиб келишди.

— Қўшоқ ака, кўринишингиздан худди уйланмаган йигитларга ўхшайсиз-а, — дедим ҳазиллашиб. — Бизникига боринг, битта келинпошша топиб бераман.

— Э, меҳмон, тилингизга асал, бу гапингизни ўғилларимга тушунтиринг, — деди Қўшоқ ака ва енгил кулиб қўйди. У кишининг сўзларидан кейин ўғиллар бир-бирига маъноли қараб қолишди...

Яна бир воқеа хусусида тўхталиб ўтишни хоҳлардим. Кутилмаганда қаттиқ шамоллаб, касалхонага тушиб қолдим. Ёнимдаги бўш жойга Қорабой ака деган истараси иссиқ, сўзлари маъноли бир кишини жойлаштиришди. У суҳбати жонон инсон экан, тез кунда ота-боладек бўлиб кетдик. Маълум бўлдики, Қорабой ака фарзандларини уйли-жойли қилиб, энди хотиржам бўлдим деганларида сўққабош бўлиб қолибдилар. Умр йўлдошлари оғир хасталикдан вафот этибди. Шу пайтда ёшлари 55 атрофида экан. Йил оши ўтгач қариндош-уруғлар маслаҳатлашиб, Қорабой акани бир жувонга уйлантириб қўйишибди.

Ҳаётнинг тантилигини кўрингки, бу оила фарзандли бўлибди. Тағин қўчқордек ўғил. Қариганимизда бахтли бўлдик деб, унинг исмини Бахтиёр қўйишибди. Шифохонага ҳар куни отани кўриш учун эрталаб икки ўғил келса, кечқурун яна иккитаси келади.

— Фарзандларингиз жуда меҳрибон экан, — дедим отахонга. — Сизга ҳавасим келади.

Шунда Қорабой ака нималар деди денг.

— Ўғил-қизларимдан мамнунман. Лекин инсон учун энг ёмон азоб — ёлғизлик экан. Мен сизга айтсам ука, Бахтиёр туғилди-ю, турмушимизга путур кетди. Чунки ўгай укани ўғил ва қизларим хуш кўрмадилар. Уларнинг муомаласи менга ва Ақида аянгизга тубдан ўзгарди. Илгари ҳар дам олиш куни бизни йўқлаб келиб туришарди. Бахтиёр туғилган кундан бошлаб негадир оёқларини узишди. Бир йилдан ортиқ вақт шу аҳволда ўтди. Бир куни Ақида менга шундай деди:

— Адаси, сезиб турибман, икки ўт орасида кўп қийналаяпсиз. Бахтиёр билан бир кунимиз ўтар. Умримнинг охиригача парвона бўлай, деган ниятим бор эди. Аҳволни ўзингиз кўриб турибсиз. Энди бизларга жавоб беринг. Лекин битта ўтинчим бор. Фарзандларингизни асло ранжитманг. У Бахтиёрни қаттиқ бағрига босганча уйдан чиқиб кетди. Мен бўлсам ўтирган жойимдан туролмай қолдим. Шунга ҳам ҳозир олти йилдан ошди...

Очиғи, Қўшоқ акага қандай насиҳат қилиш, кўнглини қай йўл билан кўтаришни билмай қолдим. Қариянинг гапларидан у қаттиқ ранжигани сезилиб турарди. Шу икки воқеанинг гувоҳи бўлганимдан кейин маҳалламизда истиқомат қилаётган бир неча ёлғиз кексаларнинг кўнглига «қўл солиб» кўрдим. Уларнинг ҳам уйлангилари бор-у, лекин ўғил-қиз, келин-куёвлари олдида андиша қилишар экан. Қани айтинг-чи, бевақт бўйдоқ бўлиб қолган мўйсафид-у, бева қолган аёлларимиз қалбига ким чироқ ёқиши керак? Ёлғизликнинг давоси борми?

Шомаҳмуд ШОБИЛОЛОВ,
муаллим.

* Ҳар тўғрида

БАРНАУЛДАГИ «Спутник» иссиқхона хўжалигининг жамоаси ўз аъзоларини қанд билан таъминлашнинг ўзига хос усулини ўйлаб топди. Иссиқхоналар оралиғидаги 2,5 гектардан иборат бўш майдонга қанд лавлаги экишга қарор қилинди. Бунда гектардан олинадиган ҳосилдорлик 300 центнерни ташкил қилганда 750 центнер лавлаги ширин илдизларини, улар қайта ишлагандан кейин эса 8 тонна қанд лавлаги олиш мумкин бўлади.

СУРАТДА: иссиқхонада бодринг ёнига лавлаги кўчатлари ўтқазилмоқда.

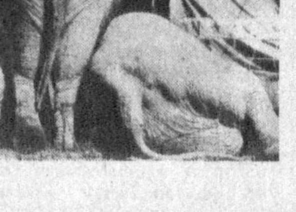

ҚАРАНГ, очиқ ҳавода, ўтўланлар устида ҳаёт гаштини қай тарзда суришни филлар ҳам билишар экан-а.

СИЗ суратда кўриб турган шалпанг қулоқли мавжудотнинг айни саратонда вентилятор ёрдамида салқинланишни хаёлига келтирганини қаранг.

АҚШ. Америка матбуоти саҳифаларида Голливуднинг машҳур кино юлдузи Мэрилин Монронинг суратлари яна пайдо бўла бошлади. Лекин бу сафар суратларга битилган тагсўзларда унинг ўлимида мафиячиларнинг қўли борлиги қайд қилинади. Унинг ўлимига бағишлаб ёзилган «Икки ёқлама ўйин» китоби муаллифининг таъкидлашича, Монрони ўлдиришдан мақсад унинг АҚШ адлия вазири Роберт Кеннеди билан ошиқ-мошиқ бўлганлигини бутун дунёга жар солишдан иборатдир.

Яхши ҳамшира бўлиш учун бемор танасига дори юбориш ҳамда ярани рисоладагидек боғлашга уқувли бўлишнинг ўзи камлик қилади. Беморнинг соғайиб кетишига руҳий қувват бағишлай билиш юрак хасталиклари ҳамшираларининг асосий фазилати эканлигини 15-шаҳар клиник касалхонаси саломатлик посбонлари яхши тушунишади.

СУРАТЛАРДА: касалхонанинг кардиология бўлими катта ҳамшираси Г. Облаева, ҳамширалар Е. Шипова, С. Жумабоева ва Л. Нуриддиновалар; ҳамшира Осиё Абдураҳимова ҳам ўз касбининг юксак хислатли жонкуяридир.

Рустам Шарипов суратлари.

ТАРАҚҚИЁТ УФҚЛАРИ

ЭСЛАБ ҚОЛАДИ

МЕТАЛЛУРГИЯ институтида ўтказилган тажрибалар металлар ва улар қотишмаларининг илгари берилган шаклларни «эсида эслаб қолишдек» хусусиятга эгалигини исботлади. Буни металлдан ясалган гулни қўлингизда ушлаб туриб иситганингизда кўз ўнгингизда очилиши, пинцет учига ўраб қўйилган металл лента стакандаги иссиқ сувга солинганда лентанинг тўғриланиб стол устига отилиб чиқиши ёки шу каби бошқа тажрибаларни намойиш қилиб кўриш мумкин. Титаннинг никель билан ҳосил қилинган қотишмаси — титан никелиди илгари берилган шаклни аниқ сақлаб қолувчи материал сифатида тан олинди. Скандий ва унинг бирикмалари ҳам ана шундай ажойиб хоссага эга металлардан ҳисобланади. Бундай материаллардан космик аппаратлар антенналари, электр токини узоқ масофаларга узатиш техникасида қўлланувчи термокомпенсаторлар ишлаб чиқаришда ва бошқа соҳаларда фойдаланила бошланди.

РАНГЛИ МАРЖОНЛАР

ДЕНГИЗЛАРНИНГ энг чуқур ерларида рангли маржонлар ўсиши маълум. Қора, бинафша, олтинранг, бамбук ранглилари, айниқса, қимматбаҳо ҳисобланади. Бундай тошлар кишилик жамиятига камида 25 минг йилдан бери маълум бўлиб, турли безак ишларида, подшолар саройлари учун ясалган вазаларда, кийим-кечакларга безак сифатида ишлатилиб келинган. Яқинда Ўрта ер денгизининг ўта чуқур жойларидан нимранг маржон билан безатилган кийимли палеолит даврининг одами қолдиқлари Германиядаги Вильдшейер ғорларидан топилганлиги ҳақида хабар тарқалди.

Ҳозирги вақтда рангли қимматбаҳо тошларни денгиз тагидан олиб, ишлов берувчи ва дунё бозорларида сотувчи компаниялар мавжуд. Бундан катта фойда олинаётганлиги ҳам маълум қилинади.

СОАТ-ЗАМБАРАК

ДУНЁ музейларида турли-туман соатларни кўриш мумкин. Аммо Польшанинг Энжеюв шаҳридаги музейда дунёда ягона бўлган соат-замбаракни кўришингиз мумкин. Ундаги пиликка линза орқали қуёш нурлари тушиши билан гумбирлаш овози эшитилади. Соат истаган пайтда «ўқ отиши» мумкин. Кўпинча у туш пайтида гумбирлаб туради. Ўн саккизинчи асрдан бери ишлаб гумбирлаётган соат-замбарак устасига тасаннолар айтмасдан илож йўқ, албатта.

АТОМ КАЛИТ ВАЗИФАСИДА

ЎТГАН йили физик олимлар яратган икки ҳолатли асбоб атом калити ёрдамида ишлаши билан характерланади. Калит ролини битта атом бажаради. Америкалик олимлар яратган асбобда кремний атоми бир жойдан иккинчи жойга кўчирилиши ва яна эски ўрнига қайтиши ёки никель монокристали ва вольфрам поликристалининг зонди гелий атмосферасида ўта юқори вакуумда ишлашга мосланган. Бунда калит роли ксенон атомига топширилади. Бу ишларда «туйнук самараси» ёки «туйнук ўтиши» деб аталувчи ҳодисадан фойдаланилади. Шундай қилиб атом катталигидаги электрон бибарқарорлиги (икки барқарорлик) калитидан фойдаланишга эришилди.

ЗАНГОРИ АТИРГУЛ

АВСТРАЛИЯНИНГ биотехнология бўйича фирмаси яқин келажакда зангори атиргул етказиб бериши ва сотишини эълон қилди. Ўзга гуллардан олинган зангори пигмент бўлажак гул учун насл бўлиб хизмат қилади. Етиштириладиган зангори атиргулнинг донаси аввалига 80 доллар туриши ҳам маълум қилинди. Чиннигулда олиб борилган тажрибалар бир мунча муваффақиятли чиққанлиги, самарали бўлганлиги айтилади.

АСРЛАР ҚАЪРИДАН САДО

АМЕРИКАНИНГ Огайо штатидаги ботқоқликлардан бирида бундан ўн бир минг йил бурун яшаган мастодонт (фил сингари ҳайвон) жасади топилди. Ҳайвоннинг ички органлари ўзгармаган ҳолда сақланганлиги қайд қилинади. Микробиолог Ж. Голдстейн мастодонтнинг овқат ҳазм қилиш трактидан ажратиб олган бактериялар паст температура ва ҳайвон йиқилиб тушган чуқурликнинг герметиклиги туфайли сақланиб қолганлигини исботлади. Бактериялар ўз фаолликларини йўқотмаганлиги эса ўта қизиқарли маълумотлардандир. Мастодонтларнинг йўқ бўлиб кетишига ботқоқликларнинг тез қуриб битиши ва бунинг натижасида нам ҳаволи майдонларнинг ўзгариб кетиши сабаб бўлганлиги кўрсатилади.

Қудрат АҲМЕРОВ,
кимёгар.

КЕРАКЛИ ҚЎЛЛАНМА

ҚОҒОЗ танқислиги туфайли матбуотчилар ва матбаачилар, ёзувчи ва шоирлар, олимлар қийналаётгани ҳаммага маълум. Шунга қарамай пойтахтдаги «Ўқитувчи» нашриётида Худойберган Маматовнинг ушбу китоби 8 минг нусхада чоп этилди. Китоб аслида олий ўқув юртларининг автомобиль ва автомобиль хўжалиги ихтисослиги талабалари учун ўқув қўлланмаси сифатида тавсия этилган бўлса ҳам ундан автомобилга доир барча мутахассислар, ҳаваскор ҳайдовчилар фойдаланишлари мумкин. Чунки унда мамлакатимизда кўп тарқалган ГАЗ-24 («Волга»), ВАЗ-2101 («Жигули»), ГАЗ-53А, ЗИЛ-130, КамАЗ-5320 ва бошқа бир қатор автомобилларнинг конструкциясига тегишли маълумотлар ихчам ва содда қилиб берилган. Бу китоб қўлланма сифатида, яна шуниси билан диққатга сазоворки, ундан фойдаланаётганлар берилган машқларнинг тўғри жавобини ҳар бир темадан сўнг келтирилган тест эталонидан жавоб номерини топиш йўли билан аниқлаб ўз мушоҳадаларини назоратга олишлари мумкин. Бу услуб нафақат республикамиздаги мутахассисларни, балки МДҲга кирувчи — москвалик, киевлик, одессалик ва олмаоталикларни ҳам қизиқтириб қўйди. Энди улар ҳам талабаларга илм беришда бу услубни кенг жорий этиш ниятидалар. Қўлланмага бошқа қитъаларда ҳам қизиқиш катта. Кубалик мутахассислар ўзбекча нусхасини ўз тилларига ўгириб Гавана университетида ўқув қўлланмаси сифатида фойдаланмоқдалар. Бу китоби учун Тошкент автомобиль ва йўллар институти олими Х. Маматов Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги, илмий техника жамияти Кенгаши ҳамда ихтирочилар ва рационализаторлар жамияти Кенгашининг III даражали дипломи билан тақдирланди.

Султон ЙУЛДОШЕВ.

** Наботот оламида*

Ипак ва шифо беради

ТАБИАТДА қизиқ ва сирли ҳодиса, жараёнлар жуда кўп. Масалан, асаларининг асал, сигирнинг сут беришини олинг. Биз бу азалий неъматларнинг қандай ҳосил бўлишини ўйлаб ўтирмай, «Узумини е, боғини суриштирма» қабилида истеъмол қилаверамиз. Лекин табиат сут ва асалдан ҳам зўррок мўъжизалар яратади. Шулардан бири ипак қуртининг тут барги еб, пилла ўрашидир.

Тут ер юзининг кўп жойларида ўсадиган қадимий дарахтлардан. Хусусан, Ўрта Осиё шароитида у яхши ўсиб, 300—500 йил яшайди. Тутнинг ҳозир уч юзга яқин тури бўлиб, шундан балхи, қўноқ, шотут каби навлари эл ўртасида жуда машҳур.

Қадим табиблар балхи тут ва шотутнинг янги новдаси пўстлоғидан ҳамда мевасидан қонни тозаловчи восита, шунингдек, қизилча, бўғма каби касалликларга даво сифатида фойдаланишган. Ибн Сино асарларида тут барги қайнатмаси ангинага, янги баргдан олинган шарбат эса тиш оғриғига даво бўлиши айтилади.

Қўноқ балхи ва тожик тути навларининг барглари устида ўтказилган тажрибалар шуни кўрсатдики, тут баргида бир қанча микроэлементлар бор экан.

Маълумки, ўсимлик ва ҳайвонат дунёсида микроэлементларнинг аҳамияти катта. Микроэлементлар маълум даражада заҳарли бўлишига қарамай, ўсимлик организмида содир бўладиган турли биологик жараёнларга бошқа моддалар қаторида ижобий таъсир этиб, ўсимликнинг ривожланишига ёрдам беради. Шундай бир тажриба қилинган: тут барги кулидан тайёрланган дориларга қўшимча равишда микроэлементлар (ўша кулдан тайёрланган кучсиз эритма тарзида) қўшилганда, дориларнинг физиологик фаоллиги анча ошган.

Тут баргининг кули таркибида кумуш, титан, кальций, темир, магний сингари 22 та кимёвий элемент борлиги, шунингдек, тиббиётнинг ҳар хил соҳаларида ишлатиладиган аскорбин кислотаси, яъни С витамини учраши аниқланди.

Тажрибалардан маълум бўлишича, аскорбин кислотасининг йиғилиши ўсимликнинг ўсиш босқичларига боғлиқ. Чунончи, тут дарахти энди барг ёзаётган чоғда бу модда камроқ бўлиб, ўсимлик ривожланган сари кўпая боради ва мева тугишга келганда ўзининг ниҳоясига етади. Аскорбин кислотаси, асосан, баргларда (хусусан, ёш баргларда), барг бандида ва ёш новдаларда йиғилади.

Бундан ташқари қўноқ тут ва тожик тути барглари каротин моддаси, Р витамини гуруҳига кирувчи айрим моддалар ва турли органик кислоталарга, жумладан, олма, лимон, вино, шовул, қаҳрабо кислоталарига бой. Лекин бу модда ва кислоталарнинг ҳам тут баргида энг кўп йиғиладиган вақти, юқорида айтилганидек, гуллаш ва мева тугиш даврига тўғри келади.

Маълумки, тут баргидан смолали модда ажратиб олинади. Тут баргида мавжуд бўлган барча моддаларнинг мураккаб аралашмаси ҳисобланган бу смолали модданинг физик-кимёвий таркиби ва шифобахшлик хоссаси тўғрисида на бизда, на чет эл адабиётларида тўлароқ маълумот учрайди. Ҳозирда тут барги қимматли доривор хом ашё эканлиги аниқланган.

Келгусида унинг шифобахшлик хоссалари янада чуқуррок ўрганилиб, махсус шароитда тажриба қилинса, эҳтимол, қон босими (гипертония) касаллигига қарши даво бўладиган самарали дорини бунёдга келтириш мумкин бўлар.

Саноат МАЖИДОВА,
Тошкент дорившунослик институти катта ўқитувчиси.

Икки тилда саҳналаштирилди

ТОШКЕНТ рус ёш томошабинлар театри ҳузурида «Ҳамдард» актёрлар гуруҳининг тузилиши билан санъат аҳлининг ижодий фаолияти янада жонланиб кетди. Эндиликда саҳналаштирилаётган айрим спектакллар бир йўла икки тилда — ҳам русча, ҳам ўзбекча талқинда томошабинларга тақдим этилмоқда.

«Ҳамдард» иш бошлагач, санъат аҳли «Зўраки табиб» деб аталган асарни икки тилда постановка қилиб, мухлислар эътиборини ўзига тортган эди. Ижодий жамоа шу йўлдан бориб яқинда навбатдаги постановкани тайёрлади. «Кафтдаги юлдузлар» деб номланган бу янги постановка ҳам томошабинлар томонидан илиқ кутиб олинди.

Бундай муваффақиятга постановкачи режиссёр Р. Кашаеванинг «Ҳамдард» билан яқиндан ижодий мулоқотда бўлиши туфайли эришилди.

Саодат ОДИЛОВА.

** Спорт*

ҚАРИЯЛАР ЎРНАК

Чкаловскда волейбол бўйича Ўрта Осиё ва Қозоғистон фахрийлари жамоаларининг зоналараро мусобақаси поёнига етди. Ўзбекистонлик аёллар жамоаси мусобақаларни кўтаринки руҳда ўтказиб биринчи ўринни эгалладилар. Аёллардан ортда қолишни ўзларига эп билмаган эркаклар жамоаси ҳам бошқа жамоаларни танг қолдириб фахрли биринчи ўринни олдилар.

Турсунқул ИСКАНДАРОВ,
Ўзбекистон Республикаси физкультура ва спорт комитети ахборот маркази бошлиғи.

Муҳаррир Эркин ЭРНАЗАРОВ.

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

Тошкент шаҳар Ҳокими ижроия маҳкамаси
Савдо бош бошқармасининг
«ЕШЛИК»
МАКТАБ-ДУКОНИ
касса аппаратини биладиган III тоифали озиқ-овқат моллари сотувчиларини тайёрлайдиган
4 ОЙЛИК ПУЛЛИК КУРСЛАРГА навбатдаги
ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

30 ёшгача бўлган 9—11-синф ҳажмида маълумотли ёшлар имтиҳонсиз қабул қилинадилар.

Ўқишни битирганларга Тошкент совет савдо техникумининг сиртқи бўлимига имтиёзли шартларда ўқишга кириш ҳуқуқи берилади.

Машғулотлар ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

МАНЗИЛИМИЗ: Тошкент шаҳри, Кафанов кўчаси, 65-уй (1, 2, 5, 8, 9, 10, 24, 26-трамвайларнинг «Миробод бозори» бекати.

АМЕРИКА КОНСУЛЬТАЦИЯЛАРИ— ЎЗБЕКИСТОН КОРЧАЛОНЛАРИ УЧУН!

Ғарб фирмалари билан алоқа ўрнатишни, ҳуқуқий муаммоларни ҳал қилишга ўрганишни (битимлар, солиқлар, қарзлар)

ИСТАЙСИЗМИ?

«Қорчалонликни ўрганиш ва ривожлантириш маркази» қўшма корхонаси, «Консалтинг сервис Т» фирмаси ва Ўзбекистон республикаси ёш тадбиркорларга кўмаклашиш ассоциацияси

СИЗЛАРНИ

америкалик ҳуқуқшунослар, молиячилар, маслаҳатчилар иштирокида ўтадиган менежмент мавзуларидаги

семинар-консультацияларга

ТАКЛИФ ЭТАДИЛАР

27 ИЮНДА — «Битимлар тузиш ва қўшма корхоналар тўғрисидаги қонунлар».

29 ИЮНДА — «Қандай қилиб ишни сотиб олиш ва сотиш мумкин».

30 ИЮНДА — «Халқаро солиқ қонуни».

1 июлда — «Ишбилармонлик амаллари учун қарз олишга доир ҳужжатлар ва халқаро битимлар тузиш пайтидаги ссуда (қарз)лар тўғрисида қонунларни қандай тайёрлаш мумкин».

Семинарлар қуйидаги манзилда ўтказилади: **Тошкент шаҳри, Ҳамза кўчаси, 45-уй. «Интурист» маданий-ахборот маркази.**

Битта семинар-консультация баҳоси — 1000 сўм. (Пул ўтказиш йўли билан ва нақд пул билан ҳақ тўлаш мумкин).

Бизнинг «Ипак йўли» Ўзбекистон инновация банкидаги ҳисоб рақамимиз: 467078, ўзаро алоқа рақами 700161201, код 172682701.

Мулоқот телефонлари: 39-48-13, 33-47-52.

ТОШКЕНТ ШАҲАР ҲОКИМИЯТИНИНГ ҚАРОРИ БИЛАН

Яккасарой районидаги Қушбеги, Бошлиқ ва Ўрта Осиё Темир йўлининг 2-Вагон депоси ҳудудида ер ажратилиб, шу жамоалар томонида жоме-масжид қурилиши бошлаб юборилди.

Савоб тариқасида шу қурилишга ўз ҳиссасини қўшишни истаган мўминлар ва ташкилотлар қуйидаги ҳисоб бўйича маблағ ўтказишлари мумкин. Тошкент шаҳар, Ҳамза райони саноат қурилиш банкидаги ҳисоб рақамимиз: 000644904, МФО 172682306.

МАКУЛАТУРА ТОПШИРУВЧИ ФУҚАРОЛАР ДИҚҚАТИГА!

27 июндан бошлаб қабул пунктларида В. Пикульнинг обуна нашрларидаги китоблари (III-том, 2-китоб, «Фаворит») сотилади.

Баҳоси — 60 сўм.

Китоб бирйўла 20 кг. макулатура топширилгандан кейин берилади.

В. Пикуль танланган асарларининг қолган томларини нашр этиш тўхтатиб қўйилганлиги муносабати билан, абонемент эгаларига китоб (III-том, 2-китоб)ни бериш билан бир вақтда улар илгари тўлаган 15 сўм бай пули қайтариб берилади.

Макулатуранинг харид нархи — 1 кг. учун 1 сўм 70 тийин.

Китобнинг баҳоси, топширилган макулатуранинг ҳаққи ва қайтариб берилаётган бай пулини назарда тутган ҳолда, макулатура топширувчилар В. Пикулнинг китоби (III-том, 2-китоб)ни олаётганда 11 сўм қўшимча пул тўлашлари лозим бўлади.

ДИҚҚАТ!

Китобларни ўз вақтида сотиб олинг!

Эълон чиққан кундан бошлаб икки ой ўтгандан кейин, шунингдек, обуначи китобни сотиб олишдан бош тортган ҳолларда, бай пули қайтариб берилмайди.

Тошкент шаҳар ишлаб чиқариш-тайёрлов корхонаси.

«Ш А Р Қ»

НАШРИЁТ-МАТБААЧИЛИК КОНЦЕРНИ

Торжок ва Москва матбаачилик заводларининг бўёғи;
Зарайск заводининг сезгир пластиналари;
кимёвий моддалар;
сантехника ускуналари:
— винтеллар,
— насослар,
— клапанлар;
Матбаа ускуналари:
— қадоқловчи-қисувчи БПМ—1,5 пресси
— қоғоз майдалагич;
— ПУА—1—274 қадоқлаш машинаси;
— токарлик кескичларини

СОТАДИ

МАНЗИЛИМИЗ: 700083, «Правда» газетаси кўчаси, 41-уй. Телефон: 33-21-86, 33-02-96.

Тошкент шаҳар Юнусобод ноҳия улгуржи-чакана мева-сабзавот комбинати ҳар шанба, якшанба кунлари «Мустақиллик» майдони олдида

«БОБОДЕҲҚОНГА РАҲМАТ!»

танлов кўригини ўтказади.

Танловда турли мева-сабзавот маҳсулотлари сотилади. Танлов кўриги соат 10 дан 18 гача давом этади.

Бундан ташқари К. Маркс кўчасида шаҳар мева-сабзавот ишлаб чиқариш бирлашмасининг шаҳар ярмаркаси ўтказилмоқда.

ТЕЛЕФОН: 35-62-81.

28 июнь соат 17.30 да

Марказий «ПАХТАКОР» стадионида Осиё кубоги учун

Ўзбекистон терма командаси

Туркистон терма командаси ўртасида

ФУТБОЛ

Билетлар «Пахтакор» стадиони кассаларида сотилади.

Оммавий талабномалар қабул қилинади.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 26/VI да **Хотинлар «гап»идан чиққан ҳангома**, 27/VI да **Соҳибқирон Темур**, 28/VI да **Афандининг беш хотини**.

А. ҲИДОЯТОВ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ ДРАМА ТЕАТРИДА — 25/VI да **Майсаранинг иши**, 26/VI да **Искандар**, 27/VI да **Отасининг қизи**, 28/VI да **Алдагани хотини яхши**.

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУСИҚАЛИ ТЕАТРИДА 25/VI да **Дилафрузга тўрт ошиқ**, 26/VI да **Катта концерт**, 27/VI да **Катта концерт**, 28/VI да **Дилафрузга тўрт ошиқ**.

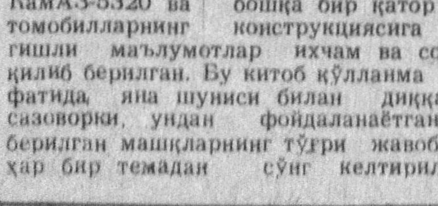

МУАССИСЛАР: Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва «Тошкент оқшоми» журналистларининг жамоаси

Тошкент оқшоми

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000. ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32-уй.

Шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек тилида чиқади.

ТЕЛЕФОНЛАР: қабулхона — 32-53-76, хатлар — 33-29-70, 32-53-79; эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича — 33-81-42, 32-55-34, 33-56-67.

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концерни. 700000, ГСП, Тошкент, «Правда» рўзномаси кўчаси, 41.

Нашр кўрсаткичи 64690 • Босмага бериш вақти 11.30. • Босмага берилди 11.15 • Буюртма Г—188. • 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10.